

MININT LIETUVOS VĖLIAVOS DIENĄ GEDIMINO PILIES BOKŠTE IŠKELTA TRISPALVĖ

Sausio 1-ąją paminėtos Lietuvos vėliavos iškėlimo Gedimino pilies bokšte Vilniuje 101-osios metinės. Tradiciškai vėliavą bokšte pakėlė Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai.

„Labiausiai šioje ceremonijoje džiugina tai, jog vėliavą saugoti kasmet perduodame jaunajai kartai, kuri kurs ateities Lietuvą ir kurs ateities Lietuvai. Šiandien galime pasidžiaugti, jog patriotizmas, pilietiškumas nebėra teorinės sąvokos, o gyvena tarp mūsų kiekvieną dieną. Tačiau tai nėra įgimta ar natūrali būseną, patriotizmą turime įskiepyti ir užauginti – toks ir yra šios ceremonijos, šios vėliavos perdavimo tikslas”, – sakė krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis, 2019 metų Gedimino pilies bokšto vėliavą perduodamas saugoti Vilniaus Palaimintojo Teofiliaus Matulionio gimnazijai.

Vėliava, komisijos sprendimu, Vilniaus Palaimintojo Teofiliaus Matulionio gimnazijai buvo skirta už stiprų bendruomeniškumą, sveikų ir negalią turinčių mokinių įtraukųjį ugdymą, tolerancijos ir visuomeninių vertybių skiepimą.

Perduoti saugoti senąją Gedimino pilies bokšto vėliavą vienai iš Lietuvos mokyklų – jau susiklosčiusi graži tradicija, tęsiama nuo 2005

Pirmą kartą Lietuvos trispalvė Gedimino pilies bokšte suplevėsavo 1919 metų sausio 1 d. Tąkart ją iškėlė Lietuvos savanorių grupė, vadovaujama Vilniaus miesto komendanto Kazio Škirpos. Prisimenant ir pagerbiant savanorių žygdarbį, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, kiekvienais metais sausio pirmąją rengiama Vėliavos pakėlimo ceremonija.

LR KAM / A. Pliadžio nuotr.

metų. Inicatyva perduoti mokyklai saugoti Gedimino pilies bokšto Lietuvos trispalvę kilo siekiant pagerbti ir paskatinti mokyklas, aktyviai dalyvaujančias ugdant vaikų ir jaunimo pilietiškumą, visuomeninį ir pilietinį aktyvumą, skatinant šalies istorijos, kultūros ir Lietuvos

kariuomenės pažinimą.

Renginyje tai pat dalyvavo Krašto apsaugos savanorių pajėgų būrys, Garbės sargybos kuopos kariai, Lietuvos šauliai, Kovų už Lietuvos laisvę dalyviai, visuomeninių organizacijų atstovai, Vilniaus miesto bendruomenės nariai, kt.

Pirmą kartą Lietuvos tris-

palvė Gedimino pilies bokšte suplevėsavo 1919 metų sausio 1 d. Tąkart ją iškėlė Lietuvos savanorių grupė, vadovaujama Vilniaus miesto komendanto Kazio Škirpos. Pakelta vėliava buvo palydėta šūviais, po to savanoriai sugiedojo Lietuvos himną. Deja, pirmą kartą iškelta Lietuvos trispalvė plevėsavo

neilgai. 1919 m. sausio 6 d. Vilnių užėmę bolševikai nuo trispalvės nuplėšė geltoną ir žalią spalvas, palikę tik raudoną. Prisimenant ir pagerbiant savanorių žygdarbį, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, kiekvienais metais sausio pirmąją rengiama Vėliavos pakėlimo ceremonija.

LR KAM

JAV VADOVAUJAMA KOVOS SU IS KOALICIJA STABDO SAVO VEIKSMUS

JAV vadovaujama kovos su „Islamo valstybe” (IS) koalicija kol kas stabdo savo veiksmus Irake. Tai liečia ir Irako saugumo pajėgų apmokymus, ir tiesioginę kovą su IS, sekmadienį pranešė koalicija. Besitęsiančios raketų atakos Irake riboja „mūsų galimybes apmokyti partnerius ir paremti jų operacijas prieš IS”.

Situacija regione yra ypač įtempta po to, kai JAV penktadienį Irake likvidavo aukštą Irano generolą Qasemą Soleimanį. Sausio 4 d. kovos su IS koalicija pranešė, kad jos daliniai Bagdade ir aerodrome į šiaurę nuo Irako sostinės vėl buvo atakuoti raketomis. Raketų atakų skaičius per praėjusius du mėnesius išaugo iki 13. *LRT*

KINIJOJE DAUGĖJA UŽSIKRĖTUSIŲJŲ NEŽINOMA PNEUMONIJOS FORMA

Kinijos pietryčių Hubėjaus provincijos administraciniame centre Uhane užsikrėtusiųjų nežinoma pneumonijos forma skaičius išaugo iki 59 žmonių, iš jų septyni yra sunkios būklės, pranešė vietos valdžia.

„Nežinoma virusinės pneumonijos forma diagnozuota jau 59-iems žmonėms, iš jų septynių būklė vertinama kaip sunki arba labai sunki,

o likusių pacientų – stabili. Mirčių nuo šios ligos šiuo metu neužfiksuota”, – teigiama pranešime.

Dar 163 žmonės, artimai bendravę su susirgusiais, prižiūrimi karantino sąlygomis.

Pažymima, jog infekcinių ligų specialistai aktyviai bando nustatyti šios ligos sukėlėją ir susirgimų priežastis.

Nežinomos pneumonijos

protrūkis Uhane užfiksuotas 2019 m. gruodžio pabaigoje. Dauguma infekcijos atvejų buvo susiję su miesto šviežių jūros gėrybių turgumi, kuris jau yra uždarytas.

Daugeliu atvejų pacientai skundžiasi karščiavimu, kai kuriems sunku kvėpuoti. Krūtinės ląstos rentgenograma nustato plaučių pažeidimo atvejų.

LRT

IRANAS NEBESILAIKYS 2015 METŲ BRANDUOLINIO SUSITARIMO

Iranas sausio 5 d. pranešė, kad šalis nebesilaikys jokių 2015 metų branduolinio susitarimo ribojimų.

2015-ųjų susitarimas turėjo apriboti Irano branduolinę programą mainais į sankcijų Teheranui atšaukimą.

Tokį žingsnį Iranas žengė Jungtinėms Valstijoms sausio 3 d. nukovus aukšto rango šalies generolą Qasemą

Soleimani.

Po Vyriausybės posėdžio Irano valstybinė televizija paskelbė, kad šalis lieka atvira deryboms su partnerėmis Europoje, nors joms kol kas nepavyko Teheranui pasiūlyti būdo parduoti savo naftą nepaisant JAV sankcijų.

Iranas taip pat neatsiėmė pažado nesiekti susikurti branduolinio ginklo.

Tačiau sausio 5 d. sekmadienio pareiškimas yra aiškiausias Irano grasinimas nuo tada, kai JAV prezidentas Donaldas Trumpas paskelbė apie pasitraukimą iš sutarties 2018 metų gegužę.

Šis pranešimas taip pat dar labiau padidins įtampą Artimuosiuose Rytuose, ilgamečiam Irano priešui Izraeliui prižadėjus niekada neleisti Teheranui pagaminti branduolinės bombos.

LRT

„AL SHABAAB” UŽPUOLĖ JAV IR KENIJOS KARINĘ BAZĘ

Somalio džihadistų gruputė „al Shabaab” sausio 5 d. užpuolė Kenijos Lamu regione esančią karinę bazę, kuria naudojasi amerikiečių ir keniečių pajėgos, pranešė vienas vyriausybės pareigūnas.

Kenijos kariuomenės atstovas pulkininkas Paulas Njuguna nurodė, kad 5 val. 30 min. vietos laiku „buvo pamėginta pažeisti saugumą

Mandos kilimo ir nusileidimo take”.

JAV kariuomenės Afrikos štabas (AFRICOM) patvirtino, kad karinėje bazėje Kenijoje įvyko ataka. „JAV kariuomenės Afrikos štabas pripažįsta, kad Mandos įlankos oro bazėje, Kenijoje, įvyko ataka, ir stebi situaciją. Atsakomybę už incidentą prisiėmė „al Shabaab”.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Visos balsavimo patalpos per ateinančius rinkimus privalės būti pritaikytos neįgaliesiems. Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) prieš šventes atnaujino balsavimo patalpų įrengimo taisykles. Jose nurodyta, kad neįgaliesiems, senyvo amžiaus rinkėjams privalo būti užtikrinta teisė balsuoti ir nesunkiai patekti į balsavimo patalpas. Tai įpareigoja ir nuo 2019 m. liepos įsigalioję įstatymų pakeitimai. Lietuvos savivaldybių asociacijos duomenimis, per praėjusius prezidento, Europarlamento rinkimus ir referendumus neįgaliųjų poreikiams iš 1970 apylinkių buvo pritaikytos 1033.

Lietuvoje nuo vaiko teisių apsaugos reformos pradžios per pusantrų metų nustatyti 1922 vaikų nepriežiūros atvejai, pranešė Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba. Anot tarnybos, tėvams vaiko nepriežiūra yra vis dar labiausiai neaiški iš visų smurto formų. Pasak tarnybos, smurtą patyrusiems vaikams buvo teikiamos socialinės paslaugos, medicininė, psichikos sveikatos specialistų, taip pat švietimo ir teisinė ar kita reikalinga pagalba.

Vilniuje sutikti Karinėje mokymo operacijoje Ukrainoje dalyvavę Lietuvos kariai. Už sėkmingą dalyvavimą tarptautinėse operacijose kariams buvo įteikti medaliai „Už tarptautines operacijas“ ir šio medalio ženklai, rašoma pranešime. Karinėje mokymo operacijoje Ukrainoje tarnybą atliko jau ketvirtoji karių pagrindu suformuota instruktorių grupė. Lietuvos kariai drauge su JAV ir Kanados kariais Tarptautiniame taikos ir saugumo centre Javorivo poligone tris mėnesius vykdė Ukrainos karių rengimą. Lietuvos kariai Ukrainos instruktoriams teikė paramą organizuojant kolektyvinį padalinių ir štabo rengimą pagal NATO standartus. Grupei vadovavo majoras Virginijus Jonuška.

Mažiau nei pusė Lietuvos gyventojų mano esantys sveiki – tai žemiausias rezultatas Europos Sąjungoje. Valstybės kontrolės auditoriai sako, kad sveikata labiausiai priklauso nuo vaikystėje susiformavusių įpročių. Jų atliktas tyrimas parodė, kad efektyviai investuojant į vaikų sveikatą euras duotų 1.30 grąžą. Auditorių atliktas tyrimas parodė, kad nėra užtikrinama, jog vaikai per dieną judėtų ne mažiau kaip valandą, trūksta darbo ir poilsio režimo įpročių formavimo. Rūpintis vaikų sveikata trukdo ir visuomenės sveikatos specialistų trūkumas. Iš jų visu etatu dirba tik kas devintas.

Remiantis Higienos instituto Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos (toliau – VSS IS) duomenimis, sukauptais iš Vaiko sveikatos pažymėjimo duomenų, 2018–2019 mokslo metais mūsų šalyje penktadalio (21,6 proc.) 7–17 m. amžiaus mokinių svoris buvo per didelis.

Muitinės kriminalinės tarnybos duomenimis, pernai viršyti cigarečių kontrabandos rekordai. Nelegalių rūkalų sulaikyta už daugiau kaip 26 milijonus eurų. Tai ketvirtadaliu daugiau nei 2017-ais ir 2018-ais metais. Tarnyba pastebi, kad pusė visų kontrabandinių cigarečių pernai sulaikyta pasienyje su Baltarusija. Vis daugiau rūkalų bandoma pervežti pasienyje su Rusija. Per trejus metus jų kiekis padidėjo nuo vieno iki 28 procentų visų sulaikomų nelegalių cigarečių. Be to, pasak tarnybos, stambėja įvežamos siuntos. Anksčiau kontrabandos gabentojai vienu vilkiku įprastai veždavo 100–200 dėžių rūkalų, o dabar mėginama įvežti apie tūkstantį dėžių.

Vilniaus valdžia sausio 3 d. Trispalvės alėjoje nuo sienos Gedimino kalno papėdėje nuėmė vėl užklijuotą lipduką, žymintį buvusį Kazio Škirpos alėjos pavadinimą, bei kreipėsi į teisėsaugą. Tai – jau antras toks įvykis per savaitę. **Diplomato bei karininko K. Škirpos** vardo alėją sostinės savivaldybė 2019 m. liepos pabaigoje pervadino į **Trispalvės alėją**. Tokį sprendimą Vilniaus valdžia grindė viešai deklaruotomis K. Škirpos antisemitinėmis pažiūromis. K. Škirpos atminimo įamžinimo grynėjai akcentuoja jo vaidmenį valstybingumui – jis 1919 metais sausio 1-ąją kartu su kitais Lietuvos savanoriais Gedimino pilies bokšte išskėlė Lietuvos trispalvę, ėjo svarbias diplomatinės pareigas tarpukariu ir priešinosi sovietų okupacijai.

Prezidentas Gitanas Nausėda atsisaukia nuo planų teikti įstatymą, kuris įpareigotų savivaldybes laikytis centrinės valdžios nustatytų kriterijų priimant sprendimus dėl atminimo lentelių. Rugsėjo pradžioje prezidentas paskelbė Seimo rudens sesijoje teiksiantis Vietos savivaldos įstatymo pataisas, kurios „nustatytų, kad savivaldybės, kabindamos, nukabindamos ar keisdamos atminimo lenteles, privalo laikytis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų kriterijų“. Šią iniciatyvą G. Nausėda paskelbė reaguodamas į kilusias diskusijas dėl Vilniaus mero sprendimo nukabinti karininko **Jono Noreikos** atminimo lentą sostinės centre. Tačiau tokio įstatymo G. Nausėda rudens sesijoje taip ir nepateikė.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

QASEMAS SOLEIMANIS NUKAUTAS SUSTABDYTI KARUI, O NE JĮ PRADĖTI

Donaldas Trampas (Donald Trump).

AP

Sausio 3 d. surengtoje spaudos konferencijoje JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) teigė, kad Irano generolo Qasemo Soleimano nužudymas skirtas sustabdyti karui, o ne jį pradėti, skelbia *BBC*.

Prezidentas spaudos konferenciją pradėjo grasinimais Amerikos priešams.

„Mes jus rasime. Mes jus pašalinsime. Mes visada saugosime Amerikos tarnautojus“, – sakė D. Trampas.

Jis pabrėžė, kad generolas nulėmė didelį skaičių žmonių mirčių dėl savo nesveiko noro ir kad to paveikti žmonės nuo Naujojo Delio iki Londono.

Konferencijos metu prezidentas pavadino generolą teroristu, kuris kaltas dėl šimtų amerikiečių mirčių.

„Mes galime ramiai jaustis žinodami, kad jo teroro viešpatavimas baigėsi“, – po to prezidentas pridūrė, kad sprendimas nužudyti generolą

buvo priimtas tam, kad būtų sustabdytas karas.

„Mes nesiėmėme priemonių, kad pradėtume karą. Aš pasirengęs imtis visų būtinų veiksmų. Tai ypač pasakytina kalbant apie Iraną“, – tikino D. Trampas.

Sausio 3 d. JAV raketų smūgiais Bagdado oro uoste nukovė svarbų Irano pajėgų generolą, kuris dirigavo slaptoms Irano operacijoms Sirijoje, Libane ir kitose regiono valstybėse. *LRT*

NATO LAIKINAI SUSTABDĖ APMOKYMO MISIJĄ IRAKE

NATO laikinai sustabdė Irako saugumo pajėgų apmokymo misiją po to, kai penktadienį JAV bepilotis orlaivis prie Bagdado tarptautinio oro uosto susprogdino automobilį su Irano revoliucijos gvardijos generolu Qasemu Soleimani, informuoja *AFP*.

Misijoje Irake dalyvauja šimtai NATO karių, kurie Irako vyriausybės prašymu rengia šalies saugumo pajėgas kovai prieš „Islamo valstybės“ grupuotę.

„NATO misija tęsiasi, tačiau apmokymas kol kas laikinai sustabdytas“, – sakė aljanso atstovas spaudai Dylanas Whiteas. Jis taip pat patvirtino, kad NATO generalinis sekre-

torius Jensas Stoltenbergas ir JAV gynybos sekretorius Markas Esperis telefonu aptarė situaciją.

JAV vadovaujama koalicija, padedanti Irakui kovoti prieš džihadistus, taip pat pranešė sumažinusi savo operacijas. JAV kariuomenės atstovo teigimu, svarbiausias prioritetas yra apsaugoti koalicijos karius, todėl buvo sustiprinta apsauga Irako bazėse, kur dislokuotos koalicijos pajėgos.

Sausio 4 d. tūkstančiai irakiečių dalyvavo generolo Q. Soleimano ir kitų 9 aukų laidotuvių procesijoje. Ceremonijoje lankėsi ir Irako politiniai bei religiniai vadovai.

Tuo metu Irano užsienio rei-

kalų ministras Mohammadas Javadas Zarifas interviu televizijai sakė, kad „Šveicarijos pasiuntinys Iranui perdavė iš amerikiečių gautą kvailą prašymą į generolo mirtį atsakyti proporcingai“.

Tačiau ministras pabrėžė, kad „amerikiečių laukia žiaurus kerštas, kuris neapsiribos tik Iranu“.

Šveicarijos užsienio reikalų ministerija sausio 4 d. patvirtino, kad šios šalies reikalų patikėtinis Irano atstovams perdavė iš Vašingtono gautą raštą. Šveicarijos ambasada Teherane atstovauja JAV interesams Irane po to, kai JAV 1980 m. nutraukė ryšius su šia valstybe. *ELTA*

MINSKAS SUSITARĖ SU MASKVA DĖL NAFTOS TIEKIMO

Baltarusija susitarė su Rusija dėl naftos tiekimo. *TASS* praneša, kad artimiausiu metu Baltarusijai bus tiekiamas toks naftos kiekis, kuris sausio mėnesį užtikrintų nenutrūkstamą įmonių darbą.

Įmonė „Belneftchim“ paskelbė, kad tariamasi dėl naftos tiekimo iš Rusijos į Baltarusiją už tokią kainą, į kurią neįskaičiuoti priedai tiekėjams. Rusijos valstybinės įmonės „Transneft“ teigimu, derinami

dokumentai dėl 133 tūkst. tonų naftos tiekimo Baltarusijos bendrovei „Naftan“, įsikūrusiai Navapolacko mieste.

Sausio 3 d. „Belneftchim“ pranešė, kad nuo sausio 1 d. nutrūko rusiškos naftos tiekimai, o Baltarusija dėl to laiki-

nai nutraukė pagamintų naftos produktų eksportą.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas ir Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka gruodžio 30 ir 31 d. telefonu aptarė naftos tiekimo ir dujų tranzito klausimus. *ELTA*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVADARĖ IR VILNIAUS
LIEPOS GABRĖŠKOS KULTŪRINIS
KLAUSIMAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

APIE „BREXIT“

Gruodžio 12 d. vykusiuose rinkimuose į Didžiosios Britanijos parlamentą laimėjo valdančioji partija – britų konservatoriai: 364, leiboristai 203, liberalai demokratai (už ES) – tik 13, škotai - 48... Taigi Borisas Džonsonas (Boris Johnson) turi palaikymą bet kokiai savo reformai – norint suformuoti daugumos vyriausybę būtina turėti minimum 326 vietas, o čia – net 38 vietos viršaus! Tai beveik 40 deputatų daugiau, nei iki šiol turėjo, negana to, jų oponentai leiboristai turės parlamente vos per 200 savo atstovų. Tai, beje, prasčiausias jų rezultatas net nuo 1935 metų ir ketvirtas iš eilės pralaimėjimas rinkimuose. Partijos vadas Džeremis Korbainas (Jeremy Corbyn) pareiškė pasitrauksiąs iš posto. Tarptautiniai politikos apžvalgininkai teigia, kad abi partijos turėjo ryškius lyderius: konservatoriai – Borisą Džonsoną, garsėjantį šoumeno reputacija, o leiboristai – patyrusį mitingų kairiųjų pažiūrų stabuką Džeremį Korbainą. Vis dėlto buvo ir tokių rinkėjų, kurie baisėjosi abiem politikais: „Tai apskritai liūdniausias pasirinkimas Britanijai... Rinktis tenka žmonių nekentėją ir nesąžiningą kvailį arba fantastiškai nekompetentingą balvoną!“

Visgi buvo ir kitų pasirinkimų, pavyzdžiui, dėl pagrindinio – „Brexit“ klausimo – būta visiškai priešingų pozicijų: išeiti iš Europos Sąjungos bet kokia kaina, ir atvirkščiai – bet kokia kaina pasilikti. Būtent tokių pozicijų laikėsi partijos „Brexit“ ir oponuojanti liberaliųjų demokratų. Tačiau, kaip pastebi politologai, „vieno sprendimo“ partijos dažniausiai būna pažeidžiamos, nepaisant to, kad tas klausimas yra labai svarbus, kitaip tariant, tokios partijos turi mažai šansų rinkimuose laimėti daugumą, nes ne visi reikalai suvedami į „Brexitą“, ir tą elektoratas supranta. Šansus suformuoti vyriausybę ir galų gale „išsiaiškinti su „Brexitu“ gali tik dvi pagrindinės partijos – konservatoriai ir leiboristai. Būtent tai suprato ir minėtų kategoriškų požiūrių šalininkai, sumoje, kad jų balsai neprapuls tik prabalsavus už vieną iš pagrindinių partijų, nors jos ir neatstoja idealaus pasirinkimo.

Kaip minėta, ne vien „Brexit“ rūpėjo rinkėjams – kita svarbi tema buvo nacionalinė sveikatos apsaugos sistema. Leiboristai šiuo klausimu ne šiaip apkaltino konservatorius ketinimais privatizuoti sveikatos apsaugą, bet metė jiems kaltinimus sąmokslu su amerikiečių privačiomis kompanijomis, kurioms būtų parduota ši sistema. Šiuos kaltinimus pagrindžiantys įrodymai buvo labai netvirtai, bet dalies rinkėjų tai neįaudino.

Kitas svarbus klausimas, jaudinantis britų rinkėją – „įstatymas ir tvarka“ – klausimas, susijęs su visuomenės saugumu, kuriuo susirūpinta po teroro akto Londone, nepalikusio kito pasirinkimo politikams ir žurnalistams: ši aktualija buvo nagrinėjama iš esmės. Verta prisiminti, kad nepasitenkinimas nevaldoma migracijos politika buvo vienas iš kertinių „Brexit“ organizatorių arkliai.

Nemažai dėmesio buvo skirta antisemitizmo apraiškos leiboristų partijoje, tačiau abejojama, kad tai turėjo įtakos didesniajai publikos daliai. Keisčiausia, kad nelabai buvo diskutuojama apie ekonomikos problemas, nors leiboristai pasiūlė itin radikalią programą, kurią įvykdžius būtų pakeista

INCIDENTAS KRYŽIŲ KALNE: VANDALIZMO AKTAS AR KAŽKAS DAUGIAU?

Savaitgalį Kryžių kalne įvykęs incidentas, kai turistai iš Kinijos išniekino Honkongo protestuotojų paramai skirtus kryžius, nėra eilinis vandalizmo įvykis ir privalo būti rimtai apsvaistytas bei ištirtas.

Tai jau nebe pirmas šiais metais Lietuvoje įvykęs atvejis, kai Kinijos piliečiai piktavališkai nesilaiko pamatinių demokratiškos normų bandydami „apginti“ oficialią Pekino poziciją jautriu Honkongo klausimu. Kyla grėsmė, kad nepakankamai griežta reakcija į tokius incidentus juos gali paversti sistemiškais, todėl būtina nubrėžti aiškias „raudonas linijas“ ateičiai.

Kryžių kalno atvejis priminė Švedijoje 2018-aisiais įvykusį incidentą, kuriame dalyvavo turistai iš Kinijos. Į vieną iš Stokholmo viešbučių Zengų šeimyna atvyko penkiolika valandų anksčiau – gerokai prieš įsiregistravimo laiką. Negavę kambario ir pradėję trikdyti darbą jie buvo paprašyti palikti viešbutį ir grįžti tinkamu laiku, tačiau tai padaryti atsisakė. Viešbučio darbuotojai iškviatė policiją, kuri išvesdino nepaklusnius svečius. Staiga Zengų šeima ėmė šaukti apie susidorojimą, vienas iš jų krito lyg negyvas, o visas šis šou buvo užfiksuotas vaizdo įrašais. Galiausiai policija nuvežė Zengus prie traukinių stoties, kuri savo pavadinime turėjo žodį „kapinės“.

Šis absurdiškas, tačiau – atrodytų – nekalts incidentas tapo rimtu diplomatinio susidūrimu: Kinijos ambasada apkaltino Švedijos policiją įvykdžius nusikaltimą prieš Kinijos piliečius ir pažeidus žmogaus teises, o šalies valdžią – tai dangstant. Pekino kontroliuojama žiniasklaida ėmėsi propagandos kampanijos ir teigė, kad turistai iš Kinijos buvo nuvežti į kapines.

Šis incidentas įvyko iš karto po to, kai Stokholme apsilankė

Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama, o Švedijos valdžia išreiškė protestą dėl jos nuomone dėl politinių priežasčių Kinijoje suimto savo piliečio. Galbūt tai – tik atsitiktinis sutapimas. Tačiau tai gali būti ir gerokai rimčiau, jeigu būtų įrodyta, jog turistai iš Kinijos buvo instruktuoti Pekino išprovokuoti incidentą su Švedijos policija. Be abejo surinkti pakankamus įrodymus yra itin sudėtinga, todėl tik galime spėlioti, kaip buvo iš tikrųjų.

Tačiau nėra neįmanoma, kad šios autoritarinės valstybės turistai gali būti panaudojami politiniais tikslais. Kinijos piliečiai yra įstatymu įpareigoti padėti šalies saugumo struktūroms, tad yra pagrindo daryti prielaidą, kad tokie incidentai, koks 2018-aisiais įvyko Švedijoje, o prieš porą dienų – Kryžių kalne – gali būti garsiojo įstatymo praktinio veikimo išraiška.

Tokiam veikimo metodui apibūdinti naudojama „įtikinamo paneigiamumo“ (angl. „*plausible deniability*“) sąvoka. Ji dažniausiai nuskamba tuomet, kai valstybės panaudoja nevalstybinius veikėjus savo politikai vykdyti. Vienas ryškiausių tokių pavyzdžių – įvairioms misijoms Sirijoje vykdyti Rusijos samdoma privati karinė grupė „Vagner“. Situacija, kai yra itin sudėtinga įrodyti ryšį tarp užsakovo ir vykdytojo labai apsunkina galimybę demokratinėms valstybėms reaguoti į tokį elgesį ne tik kaip konkretaus privataus veikėjo nusikaltimą, bet ir nubauti už jos stovinčią valstybę. Būtent todėl ši praktika vis dažniau naudojama nedraugiškų autoritarinių valstybių veiklose, nukreiptose prieš Vakarų demokratijas.

Švedijos pareigūnai griežtai atmetė bet kokius Kinijos atstovų kaltinimus ir savo principingą poziciją parodė, kad netoleruos tokio manipuliaty-

vaus elgesio. Incidentas Kryžių kalne taip pat yra proga nubrėžti aiškias raudonas linijas – kertinius demokratinėje valstybėje veikiančius principus, kurių pažeidėjai neliks nenubausti. Ypač, jeigu būtų įrodyta, kad tai – daugiau nei vandalizmas.

Vytautas Keršanskas, politologas

JAV GRASINA SURENGTI KIBERNETINĘ ATAKĄ, JEI KREMLIUS KIŠIS Į RINKIMUS

JAV ginkluotųjų pajėgų Kibernetinė vadovietė rengia informacinio karo planus, nukreiptus prieš Rusiją, jei šios šalies vadovai mėgins kištis į 2020-aisiais vyksiančius JAV rinkimus. Ataka būtų nukreipta į Kremliaus vadovus ir Rusijos oligarchus, bet paties Vladimiro Putino tiesiogiai nepaliestų, rašo „*The Washington Post*“.

Ši operacija turėtų užkirsti kelią Rusijos kišimuisi į JAV rinkimus, jei Kremlius jį vykdys 2020 metais. Prieš Kremliaus valdžią, Rusijos oligarchus, saugumo ir karinius vadovus nukreipta kibernetinė operacija turėtų padaryti žalą, kuri išaugintų Rusijos veiksmų JAV kainą. Operaciją lydėtų aiški informacinė kampanija. JAV ataka parodytų, kad galėtų būti atskleista jautri asmeninė informacija, jei kišimasis į rinkimus nesiliaus. Tačiau JAV pareigūnai atsisakė pateikti tikslesnių detalių, rašo „*The Washington Post*“.

Rusijos prezidentas V. Putinas tiesiogiai nebūtų atakuojamas, nes esą tokia operacija galėtų būti laikoma pernelyg provokatyvia.

„Kai rusai įmontuoja implantus elektros tinkluose, tai reiškia, kad jie nedviprasmiškai parodo savo galimybes tave pažeisti, jei įvyktų eskalacija. Tai, apie ką dabar gali būti galvojama, yra individualizuota to versija, o ne prieš asmenis nutaikytos ekonominės sankcijos. Tai siunčia nedviprasmiškus signalus svarbiausiems įstatymų leidėjams, kad jie yra pažeidžiami, jei imsis tam tikrų priešiško veiksmų“, – „*The Washington Post*“ sakė Teksaso universiteto teisės prof. Bobby'is Chesney.

Žinią, kad JAV planuoja kibernetines atakas kartu su informacinio karo kampanija remdamasi dviem aukšto rango šaltiniais, praėjusią savaitę paskelbė dienraštis „*The Washington Post*“.

Leidinio žiniomis, JAV žvalgybos bendruomenė mano, jog Rusijos valdžia ketina mėginti daryti įtaką 2020 metų JAV prezidento ir Senato bei Atstovų Rūmų rinkimams.

LRT

iš pagrindų susiklosčiusi ekonominė sankloda šalyje. Bet visų mažiausiai kalbėta apie užsienio politiką, na, ne daugiau nei tai susiję su „Brexitu“.

Po rinkimų paaiškėjo, kad nuosekliausi „Brexit“ priešininkai liberaldemokratai prarado 7 vietas iš turėtų 20, o jų vadovė pralaimėjo net savojoje rinkimų apygardoje. Škotijos nacionalinė partija, pasisakanti už atsiskyrimą nuo Jungtinės Karalystės ir pasilikimą Europos Sąjungoje, laimėjo neabejotiną pergalę – nacionalistai turės 13 vietų daugiau, negu praeitoje kadencijoje. Pergalę šventė ir pasisakantys prieš „Brexitą“ Šiaurės Airijos nacionalistai, kurių lyderis pareiškė, jog partija sieks regioninio referendumo dėl susijungimo su Airijos Respublika.

Tad akivaizdu, kad „Brexit“ skaldo ne tik Europos Sąjungą, bet ir pačią Didžiąją Britaniją – škotai kalba apie tai, kad jie ieškos būdų, kaip pasilikti ES, o tai įmanoma tik atsiskyrus nuo Didžiosios Britanijos. Škotija ir per „Brexit“ referendumą balsavo prieš išstojimą: už pasilikimą ES balsavo 62 proc., už „Brexitą“ – 38 proc. rinkėjų. Šiaurės Airijos politinės jėgos, siekiančios susijungimo su Airija, net ir nenorėdamos išprovokuos konfliktus su priklausomybės Jungtinei Karalystei šalininkais.

Kęstutis Šilkūnas

„GLOBALIOS LIETUVOS” APDOVANOJIMUOSE – VIENOS LIETUVOS IDĖJA

Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda „Globalios Lietuvos” apdovanojimų ceremonijoje. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotrauka / Justinas Auškelis

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda įteikė „Globalios Lietuvos” apdovanojimus iškilmingoje ceremonijoje, vykusioje Prezidentūros Kolonų salėje. gruodžio 27 d. čia buvo pagerbti Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys žmonės, kurie, sukaupe tarptautinės profesinės patirties, išlaikę su Tėvyne glaudžius ryšius ir vedę ją į priekį savo laimėjimais – inovatyviomis idėjomis, perspektyviais verslais, mokslo atradimais ar pripažinimu kultūros lauke. Jo Ekscelencija yra šių apdovanojimų globėjas.

„Jau mažiausiai šimtą metų mes esame galinga daugybę įvairiaspalvių diasporų turinti valstybė, kurios tvirtybė glūdi visų pirma Lietuvos žmonių protuose ir širdyse. Ir nesvarbu, kur mes gyvename, – tol, kol tikime laisva, klestinčia ir solidaria Lietuvos valstybe, kol vadovaujamės prieš 70 metų sukurtos Lietuvių chartijos idealais, mes ne tik išliksime, bet ir visi kartu aug-

sime bei stiprėsime”, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovo teigimu, šių asmenybių, mūsų šalies šviesulių ir pavyzdžių, dėka šiandien galime kalbėti apie ryškią Lietuvą kompaktiškame pasaulyje. Jie primena mums, kad šiuolaikiniame pasaulyje, klestint naujoms technologijoms ir inovacijoms, galimybės idėjų proveržiui yra milžiniškos – tereikia jomis sumaniai pasinaudoti.

Pasak Prezidento, 2019-ieji – Pasaulio lietuvių metai – buvo turtingi Lietuvos žmonių pasiekimų pasaulyje, o užsienyje gyvenančių lietuvių balsas ir darbai – vis labiau girdimi Lietuvoje. Prezidentas pabrėžė, kad visi esame pasaulio lietuviai, stiprūs tada, kai esame kartu. Šviesiausių protų, talentų, profesionalų rato iš viso pasaulio pasiryžimas aktyviai dalyvauti kuriant mūsų šalies ateitį – tai didelio patriotizmo apraiška, įkvėpianti visus stiprinti vienos Lietuvos idėją, auginti pagarba

ir pasitikėjimu grįstą valstybę.

Šiomet 10-metį minintis „Globalios Lietuvos lyderių” tinklas jungia daugiau nei 2 tūkstančius profesionalų iš 50 pasaulio valstybių ir 25 lietuvių profesionalų klubus, kurie savo žiniomis, ryšiais ir patirtimi prisideda prie globalių galimybių mūsų šaliai kūrimo, Lietuvos vardo garsinimo ir ekonomikos stiprinimo.

„Globalios Lietuvos” apdovanojimuose šiais metais išskirtos šešios nominacijų kategorijos: „Už sugrįžimą pokyčiams regionuose”; „Už sugrįžimą investicijomis”; „Už sugrįžimą mokslo žiniomis”; „Už lietuvių pasaulyje telkimą”; „Už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje”; „Už viso gyvenimo nuopelnus”.

Laureatams valstybės vadovas įteikė skulptoriaus Stasio Žirgolio statulėlės „Globali Lietuva”, simbolizuojančias ryšį su pasauliu, stiprybę ir integraciją.

Prezidento komunikacijos grupė

SEIME EKSPONUOJAMA PARODA „ŽYDŲ NARSUOLIAI KOVOJE UŽ LIETUVOS LAISVĘ”

Seimo III rūmų parodų galerijoje sausio 2–15 d. eksponuojama Lietuvos žydų bendruomenės ir Vyčio paramos fondo parengta paroda „Žydų narsuoliai kovoje už Lietuvos laisvę”. Parodos pristatymo renginys vyks sausio 14 d. 13 val., jame kalbės Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkas **Arūnas Gumuliauskas**, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė **Faina Kuklianky**, žurnalistas, kolekcininkas **Vilius Kvaliauskas**.

Lietuvos valstybės kūrimo ir gynyboje prieš 100 metų dalyvavo ne tik lietuviai, bet visos etninės grupės. Piliečiai

patys kūrė valstybę – jau nebe „tautų kalėjimą”, o tokį darinį, kad visi naujoje Lietuvos Respublikoje jaustųsi saugiai ir laisvai.

Paroda skirta pakeisti visuomenės nusistatymą, kad Lietuvos žydų bendruomenė gyveno izoliuotai ir nedalyvavo valstybės kūrimo procesuose. Parodos medžiaga atskleidžia istoriją visai nauju kampu: žydų bendruomenė aktyviai dalyvavo ir gincluotose kovose už Lietuvos valstybingumą. Kovose už laisvę net 20 žydų buvo apdovanoti Vyčio Kryžiaus ordinu – aukščiausiojo narsumo ženklu. Daugiau kaip 100 žydų

bendruomenės atstovų turėjo karininko laipsnius aktyvioje tarnyboje ir rezerve. Didelis įnašas priklauso žydams-karo gydytojams, dvasiniu karių auklėjimu rūpinosi kapelionai-rabinai. Žydų karių veteranų organizacijos stiprino bendrą patriotinį auklėjimą, rinko aukas Ginklų fondui.

Parodoje panaudota istorinė medžiaga, surinkta Lietuvos ir užsienio archyvuose kelis dešimtmečius trukusiose paieškose, viešai rodoma pirmą kartą. Surengti tokią parodą įkvėpė Yad Vashemo muziejuje matyta paroda apie žydus – Austrijos armijos didvyrius.

Asta Markevičienė, LRS

KARINIŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ PROJEKTAS „OCEAN2020” BUS VYKDOMAS IR BALTIJOS JŪROJE

Pirmasis visos Europos karinius mokslinius tyrimus, kuriais siekiama stiprinti Viduržemio ir Baltijos jūrų saugumą, apjungiantis Europos Sąjungos projektas „Ocean 2020” bus toliau tęsiamas ir 2020 metais. Pirmasis projekto etapas vyko Viduržemio jūroje, o kitąmet bus įgyvendinamas Baltijos jūroje. Šiame projekte dalyvauja Lietuvos kariuomenės Karinės jūrų pajėgos (KJP) ir Baltijos pažangių technologijų institutas (BPTI). 2019 metais Baltijos jūroje jie atliko unikalius bandymus su ryšių technologija, kuri padėtų realiu laiku gauti informaciją apie

jūrinę aplinką iš ore, ant vandens ir po juo judančių dronų. Tai buvo šio ES projekto „Ocean 2020”, skirto karinių jūrinių inovacijų kūrimui, dalis.

„Projektas „Ocean 2020” – ne tik technologiškai, bet ir strategiškai svarbus projektas. Jo metu yra kuriamos inovacijos, kurios užtikrins visos Europos karinį jūrų saugumą. Tai ir pirmas toks projektas Lietuvos kariuomenės Karinėms jūrų pajėgoms, kurios šiandieninėje aplinkoje kiekvieną dieną susiduria su nemažai iššūkių jūroje, pradedant paieškos ir gelbėjimo operacijomis ir baigiant jūrinių kelių, vedančių į Klaipėdos uostą, apsauga. Projekte kuriami nepilotuojami orlaiviai suteiks galimybę mūsų laivams operatyviau reaguoti į tai, kas vyksta jūrinėje aplinkoje, o ryšių įrangą keistis informacija realiu laiku su krante esančiais štabais”, – sako Karinių jūrų pajėgų komandoras leitenantas Remigijus Zabiela.

Baltijos jūroje 2020 m. vasarą planuojama išbandyti nepilotuojamus orlaivius, jūroje vykdyti įvairias operacijas testuojant nepilotuojamas sistemas. Tai pat bus pasitelkiama 2019 m. Viduržemio jūroje vykdant demonstracijas įgyta patirtis. Vadovaujant Italijos kariniam laivynui Viduržemio jūroje buvo atlikta demonstracija siekiant parodyti skirtingų nepilotuojamų sistemų integraciją į karinius laivus bei šių sistemų gebėjimą perduoti reikalingus duomenis situacijos analizei.

Lietuvos karinės jūrų pajėgos projektui „Ocean 2020” įgyvendinti skyrė karininkų grupę, kurie padeda Europos

Sąjungos mokslo bendruomenei vystyti nepilotuojamas technologijas bei konsultuoja ją operaciniais klausimais. Taip pat bandymams atlikti skirtas KJP patrulinis laivas P11 „Žemaitis” su taktine užduočių valdymo sistema (TUVS), į kurią integruota projekto įranga – nepilotuojamo orlaivio, paleidžiamo nuo laivo, valdymo konsolė bei reikalinga ryšių įranga. Baltijos pažangių technologijų instituto komanda kuria ir bepiločių orlaivių operatoriams skirtus papildytos realybės sprendimus, kuriuos taip pat planuojama diegti „Ocean 2020” projekte.

LR Karinių jūrų pajėgų nuotr.

Įgyvendinat projektą „Ocean 2020” (liet. „Atvira partnerystė – geresniam informuotumui apie Europos jūrų padėtį”) jūrinės aplinkos stebėjimui ir kontrolei ketinama pirmą kartą pasitelkti papildytos ir virtualios realybės technologijas. Tikimasi, kad tai leis ženkliai pagerinti operacijų vykdymą, suteiks galimybę efektyviau naudoti išteklius ir realiu laiku valdyti tikslią informaciją bei žvalgybos duomenis.

Projekte, kuriame dalyvauja partneriai iš 15 ES valstybių, atskirose grupėse jau vyko diskusijos dėl inovacijų, kurias numatoma taikyti siekiant užtikrinti Europos jūrinį saugumą, nustatomi būsimų sistemų parametrai. Technologijų dizainui parinkti pasitelkti ir patys sistemų valdytojai, kad būtų užtikrintas ne tik techninis sprendimų naujumas, bet ir atliepti galutinių sistemų naudotojų poreikiai.

„Ocean 2020” – vienas pirmųjų projektų, finansuojamų pagal Europos Sąjungos Parengiamųjų veiksmų gynybos tyrimų srityje programą (Europos gynybos fondo testavimo fazė). Projektą nuo 2018 m. įgyvendina 42 partnerių konsorciumas iš 15 Europos valstybių. Lietuvos atstovai – Lietuvos kariuomenės Karinės jūrų pajėgos ir Baltijos pažangių technologijų institutas.

Plačiau apie projektą Ocean2020: <https://ocean2020.eu/> **LR KAM**

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ AKTYVIAI BENDRADARBIAUS SU EUROPOS KOMISIJA

LR Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis 2019 m. gruodžio 20 d. susitiko su Europos Komisijos nariu Virginijumi Sinkevičiumi, kuris atsakingas už aplinkos, vandenynų ir žvejybos portfelį.

Susitikimo pradžioje premjeras pasveikino naująjį EK komisarą su darbo pradžia ir sakė neabejojęs, kad lietuviškas balsas bus aiškiai girdimas ir savo iniciatyvomis jis prisidės prie ES stiprinimo.

„Lietuvos prioritetai ES išlieka nuoseklūs – vidaus rinkos gilinimas, sąžiningas susitarimas dėl ES biudžeto, infrastruktūros projektų įgyvendinimas, Europos Sąjungos išorinės sienos apsauga. Pasisakome už vieningą, solidarią Europą, orientuotą į piliečiams svarbių problemų sprendimą“, – pabrėžė Vyriausybės vadovas.

S.Skvernelis akcentavo, kad 2020 metų valstybės biudžetas patvirtintas atsižvelgiant į ES rekomendacijas.

Didžiausia dalis skirta socialinės apsaugos sričiai – 6 200 mln. eurų, augimas 771 mln. eurų. Didinamos pensijos ir vaiko pinigai, įvedamas automobilių taršos mokestis. Tikimasi, kad Europos Komisija šalies ataskaitoje įvertins, jog atsižvelgta į daugiametes jos rekomendacijas ir laikomasi fiskalinės drausmės reikalavimų.

Premjeras akcentavo, kad Lietuva remia EK siūlomą ambicingą „Žaliąjį susitarimą“ ir tiksi, jog ES bus pasiektas bendras susitarimas. Privaloma numatyti deramus resursus „Žaliajam susitarimui“ įgyvendinti. Taip pat pastebėta, jog Lietuvos žemės ūkio sektorius yra pasirėngęs mažinti CO2 emisijas, bet to negalės padaryti, jeigu tiesioginės išmokos toliau išliks diskriminuojančios. Sanglaudos politika yra esminės svarbos, jeigu norime užtikrinti žaliąją transformaciją.

Premjero teigimu, tikimasi

LR Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis (kairėje) su Europos Komisijos nariu Virginijumi Sinkevičiumi. *LRV*

aktyvių Europos Komisijos veiksmų, kad būtų užtikrinti aukščiausi aplinkosaugos ir saugos standartai kaimyninėse šalyse vystomiems branduolinės energijos projektams, kaip pažymėta gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos

išvadoje. ES rinka turi būti apginta nuo „nešvarios elektros“ importo.

Europos komisarą V. Sinkevičiaus manymu, Europos Komisija teigiamai vertina nuo kitų metų Lietuvoje įvedamą automobilių registracijos pa-

pildomą mokestį, taip pat labai svarbu patvirtinti Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, kuris taps įrankiu Lietuvoje įgyvendinti Europos Komisijos inicijuotą „Žaliąjį susitarimą Europai“.

LRV

2020-AISIAIS BUS PAMINĖTAS ČIUNĖS SUGIHAROS ŽYGDARBIS

Čiunė Sugihara
(1900-1986 m.)

Lietuvos Vyriausybė patvirtino Čiunės Sugiharos metų minėjimo 2020 metais planą. Kaip žinia, kitais metais bus minimos Japonijos konsulo Čiunės Sugiharos veiklos Kaune (1939-1940 m.) 80-osios ir gimimo 120-osios metinės. Č. Sugihara išduodamas Japonijos tranzitines vizas išgelbėjo daugiau kaip 6000 žmonių gyvybių, 1985 metais jam buvo suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas.

„Vyriausybė priėmė Č. Sugiharos metų minėjimo 2020 metais veiksmų programą. Numatomi renginiai Lietuvoje ir už šalies ribų suteiks papildomą postūmį Lietuvos ir Japonijos santykių plėtrai. Labai svarbu, kad Lietuva ir Japonija bendrai puoselėja Sugiharos žygdarbio atminimą“, – sako Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis.

Puoselėjant Č. Sugiharos atminimą, bus organizuoti

minėjimai ir konferencijos Kaune bei Vilniuje, surengtas iškilmingas posėdis, skirtas Sugiharos fondo 20-ečiui. Vykdoma kultūrinė, edukacinė ir pažintinė veikla, ketinama organizuoti Č. Sugiharai skirtą parodą, tarptautinę moksleivių tiriamųjų darbų konferenciją, pakviesti į Lietuvos – Japonijos menininkų parodą, į renginių ciklą „Azijos savaitė“ Kaune, šiai progai vyks įvairūs koncertai. Taip pat Kaune numatoma pastatyti Č. Sugiharai skirtą paminklą.

Vykdoma viešinimo ir leidybės planą, bus vykdomi įvairūs komunikacijos projektai, svarbių istorinių šaltinių vertimai į japonų kalbą. Taip pat ketinama išleisti Č. Sugiharos išduotų „gyvybės vizų“ 80-ečiui skirtą pašto ženklą, sudaryti ir išleisti išgelbėtų asmenų atsiminimus, surengti įvairius renginius Japonijoje, kitose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse.

2020 metais, pabrėžiant Japonijos konsulo veiklos svarbą šiandienos pasauliui, platų renginių spektrą organizuos ministerijos, suinteresuotos savivaldybės ir viešosios įstaigos: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, Šiaulių apskrities žydų bendruomenė, viešoji įstaiga Sugiharos fondas „Diplomatai už gyvybę“, „Lietuvos paštas“, „Lietuvos geležinkeliai“, Nacionalinė filharmonija, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ir kitos.

VAIKAMS IŠ ETNINIŲ LIETUVOS ŽEMIŲ – KALĖDINĖ EGLUTĖS ŠVENTĖ PREZIDENTŪROJE

Vaikams iš etninių Lietuvos žemių – kalėdinė eglutės šventė Prezidentūroje. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

2019 m. gruodžio 19 d. Prezidentūros Kolonų salėje vyko tradicinė kalėdinės eglutės šventė vaikams iš etninių Lietuvos žemių.

Minint Č. Sugiharos sukaktis Lietuvoje bei užsienyje vyks ir į planą neįtraukti renginiai, kuriuos bendradarbiaudamos su partneriais Lietuvoje, organizuos Japonijos ambasada Vilniuje, Japonijos savivaldybės, šios šalies nevyriausybinių organizacijų ir privatūs asmenys. Taip pat Japonijos ambasados iniciatyva Č. Sugiharos sukaktims paminėti kuriamas logotipas, kuris bus pristatytas sausio mėnesį. *LRV*

tės šventė vaikams iš etninių Lietuvos žemių.

Į renginį atvyko apie 120 moksleivių iš Lydos, Gardino, Pelesos, Rimdžiūnų, Vidugirių, Punsko, Seinų, Rygos, Karaliaučiaus.

Dianos Nausėdienės iniciatyva ir kvietimu šiemet renginyje dalyvavo ir vaikai iš karo nuniokotų Ukrainos žemių, besimokantys Vilniaus Lietuvių namuose.

Pirmoji ponia džiaugėsi matydama tiek daug moksleivių, kuriems Lietuva yra brangi. „Kiekvienas esate Lietuvai svarbus ir reikalingas. Jūs, gyvenantys užsienyje,

esate tikrieji mūsų šalies ambasadoriai, nes iš Jūsų elgesio, bendravimo, kalbėjimo kiti sprendžia, kokia yra Lietuva, kokie yra lietuviai. Šiemet su mumis yra ir mokiniai iš Ukrainos, atvykę iš karo nuniokotų žemių ir dabar gyvenantys Vilniuje. Džiaugiuosi, kad jie turi galimybę mokytis gimtąją kalbą. Kiekvienas, gyvenantis čia, praturtina mūsų visuomenę“, – sakė Diana Nausėdienė.

Kalėdinėje šventėje vaikai dainavo lietuviškai, šoko ir ėjo ratelius.

Prezidento komunikacijos grupė

TAUTOS BUDELIAI PRIE ISTORIJS VAIRO (Pabaiga, pradžia 2019 m. gruodžio 17 d. „Dirvos“ laidoje)

Violeta Rutkauskienė,
JAV LB XXII Tarybos narė

Sustabdyti šmeižtą reikia skubiai ir operatyviai

Naudinga būtų inicijuoti tokių knygų ir tuo laikotarpiu išleistų dokumentų sąrašo sudarymą, kuris fiksuotų sovietinės ideologijos įtvirtinimo, okupacijos teisinimo ir patriotinių jėgų diskreditavimo tikslais parengtas ir išleistas knygas, kurias būtina itin atsargiai naudoti ir kritiškai vertinti. Toks įspėjamasis sąrašas būtų naudingas užsienio tyrėjams, galbūt stokojančiams žinių apie sovietinės dezinformacijos metodus ir mastą. Toks sąrašas galėtų būti platinamas Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje, nuolat jį papildant, reguliariai atnaujinant ir persiunčiant bibliotekoms, istorinių tyrimų centrums, mokslo įstaigoms ir institucijoms su rekomendacija tokiuose leidiniuose įklijuoti įrašą (kortelę) apie jų nepatikimumą. Tokios skubios misijos galbūt galėtų imtis ir Lietuvos Respublikos Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Būtų tikrai naudinga, jei į šią iniciatyvą aktyviau įsijungtų ir Lietuvos diplomatai, politikai, istorikai ir žinoma, pati visuomenė. Galbūt tikslinga būtų suburti grupę istorikų, iš pradžių gal ir negausią, kuri registruotų Lietuvos istorijos ir atskirų dokumentų ar leidinių falsifikacijos atvejus ir reaguotų į pranešimus apie tokius pastebėjus atvejus leidinių autoriams, leidėjams, atsakingoms organizacijoms, bibliotekoms, mokslo įstaigoms, kurių mokslininkai ar tyrėjai paskleidė istoriją neatitinkančius faktus, klastotes, falsifikatus. Taip pat reikėtų reikalauti pataisymų dėl paskleistos netiesos, kad ji toliau nemutuotų kartojamuose leidimuose ar naujai rengiamose mokslinės paskirties knygose.

Skaudi Lietuvos istorija modeliuojama užsienio tyrėjų rankose

1998 m. rugsėjo 7 d. Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus dekretu įkurta Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikal-

timams Lietuvoje įvertinti. Sutrumpintai ji vadinama Tarptautinė istorinio teisingumo komisija. Tarptautinei komisijai buvo iškeltas tikslas atlikus išsamius tyrimus užpildyti šiuolaikinės Lietuvos istorijos spragas bei šviesti visuomenę apie nusikalstamas nacizmo ir sovietinio komunizmo ideologijas, okupacinių režimų įvykdytus nusikaltimus ir jų padarinius Lietuvos visuomenei bei tarptautinei bendruomenei. Komisijos sudėtis kelis kartus buvo koreguojama, ji ne vieną kartą keitėsi. Šiai komisijai jau daug metų vadovauja LR Seimo atstovas Emanuelis Zingeris.

2019 m. rudenį naujai išrinktas prezidentas G. Nausėda vėl pakvietė atnaujinti šios komisijos sudėtį. Kaip teigiama prezidentūros puslapyje, šiuo metu egzistuojanti Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti atlieka labai reikalingą ir naudingą darbą, tačiau, kaip rodo esama situacija, jos vienos konstruktyviam problemos sprendimui neužtenka. Todėl į diskusijų grupę siūloma įtraukti daugiau institucijų ir ekspertų – istorikų, politologų, kultūros paveldo specialistų. Reikėtų įtraukti ir patriotinių organizacijų visuomenės atstovus, nes kaip tik jie čia anksčiau net nebuvo kviešti. Produktivus visų bendradarbiavimas užtikrintų aiškiai apibrėžtas nacionalinės atminties ir aiškesnes istorijos politikos gaires. Tačiau norint labiau apibrėžti nacionalinės atminties gaires bei jas įgyvendinti, reikėtų siekti ir didesnio pasitikėjimo Komisijos autoritetu, vertėtų pagalvoti apie komisijoje dalyvaujančių narių adekvataus atstovavimo

principą. Kažkodėl tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sudėtis nėra sudaryta Lietuvos tyrėjus deramai reprezentuojančiu būdu: vienpusiškai vyrauja užsienio valstybių atstovai - 15 užsienio valstybių istorikų ir tik 7 iš Lietuvos. Taip neturėtų būti, nes kitų šalių mokslininkai, kiek jie būtų garsūs ar populiarūs, nemo-kėdami pakankamai lietuvių kalbos, niekada nebus taip gerai įsigilinę į vietinę specifiką ir nacionaline kalba parašytus šaltinius kaip Lietuvos mokslininkai. Užsienio valstybių atstovai neturėtų viršyti Lietuvos mokslininkų ir tyrėjų skaičiaus.

Komisijai neturėtų vadovauti asmenys, turintys sąsajų su represinėse struktūrose dirbusiais žmonėmis

Komisijos darbe turėtų dalyvauti sąžiningi, objektyvūs tyrėjai ir istorikai, patvirtinę savo kvalifikacijas būtent to laikotarpio istorijos tyrimuose, dirbantys su to laikotarpio temomis ir dokumentais, o ne viduramžių ar kitų amžių specialistai. Atrodytų, kad į komisiją kai kada skiriami tiesiog atskiroms grupėms patogūs istorikai, užimantys svarbias pareigas mokslo įstaigose, ar tokie, kurie turi vienai šaliai naudingą poziciją ar reiškiamą nuomonę. Vien ko vertas faktas, jog sovietinis partizanas, Kaniūkų kaimo žudynių dalyvis Yitzhak Arad dalyvavo šioje komisijoje paties E. Zingerio kvietimu. Žmonės juokauja, jog šioje komisijoje vyrauja tik rausvi ir raudoni ar jiems prijaunantys. Tad objektyvumui nedaug vietos. Žinoma, labai svarbu, kad

šioje komisijoje dirbtų tyrėjai, praeityje neturėję jokių sąsajų su okupacinių režimų represinėmis struktūromis, bet svarbu ir tai, kad į tas pareigas nepatektų ir suinteresuoti asmenys, kurių šeimos nariai ar artimi giminės dirbo sovietų represinėse NKVD ir KGB įstaigose, dalyvavo Lietuvos žmonių persekiojimuose, veikė sovietinių partizanų junginiuose ar užėmė aukštas okupacinės valdžios pareigas. Tai liestų ir tuos asmenis, kurie patys ar jų artimieji dalyvavo nacių represinėse struktūrose, vykdydžiusiose Lietuvos žmonių genocidą ir Holokaustą, ir tuos, kurių veikla buvo nukreipta prieš Lietuvos Respubliką ir jos suverenumą. Nekeliant tyrėjams teisinės atsakomybės, visgi lieka moralinė atsakomybė, kuri turėtų būti ne mažiau svarbi šios komisijos darbe. Tuo tarpu aiškėja nemalonus faktas, jog šioje komisijoje dirba asmenys, kurių artimi šeimos ar giminės nariai galėjo dirbti NKVD represinėse struktūrose - trėmė, tardė ir kankino Lietuvos žmones. Tokie asmenys, nepaisant to, kad jie neatsako už savo artimųjų veiklą, visgi neturi jokios moralinės teisės vadovauti tokiai komisijai. Tas pats principas taikytinas ir kitiems tyrėjams iš antrųjų ar trečiųjų šalių, tarnavusių tam tikrose persekiojimo įstaigose, kaip pvz. - OSI (*Office of Special Investigations United States Department of Justice*), kurios istorikai, remdamiesi KGB gautais nepatikimais ar selektyviai atrinktais šaltiniais, įskaitant ir KGB falsifikatus, vykdė tyrimus, o jų pagrindu persekiojo Lietuvos bei kitų Baltijos šalių piliečius. Vertėtų atsakyti ir tų Komisijos narių bei tyrėjų paslaugų, kurie patiria interesų konfliktą, turi sąsajų su artimų žmonių vei-

komis prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę, jų pasiskaidymai ar darbai grindžiami vienpusiška ir ribota šaltinių baze, daugiausiai KGB tardymo bylomis, jas nekritiškai vertinant ar ignoruojant kitus svarbius istorinius šaltinius.

Padarytos tyrėjų klaidos skaudina visuomenę, daroma žala valstybei

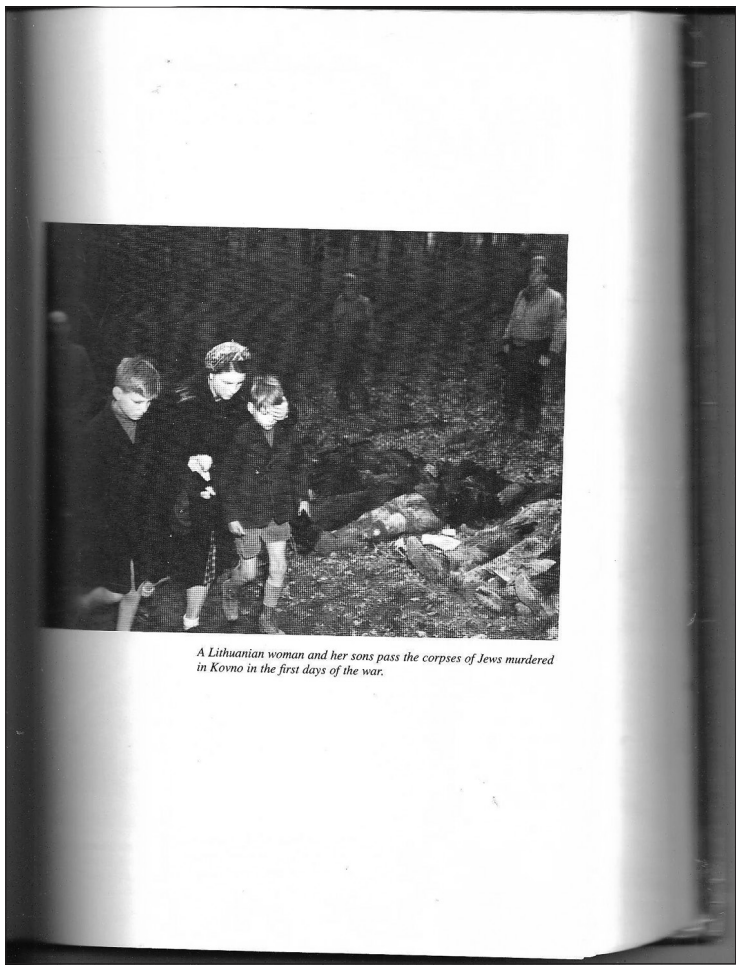
Neramina ir tai, jog atskirų šios komisijos tyrėjų darbuose ir atliktuose tyrimuose ar publikuotuose leidiniuose yra pastebėta aiškių falsifikacijos faktų, paskleistos netiesos, suklastotų dokumentų, nuotraukų ar kt. istorinę tiesą neatitinkančios informacijos. Kaip pavyzdį galime pateikti dviejų šios komisijos narių Lietuvoje išleistą ir toliau tiražuojamą vieną atsiminimų knygą. Lietuvoje yra publikuota ir išleista Kauno geto savivaldos sekretoriaus, judenrato nario Abraham Tory (Golub) prisiminimų knyga - „*Surviving Holocaust - The Kovno Ghetto Diary*”. Pirmiau ji tokiu pavadinimu buvo išleista anglų kalba JAV. Lietuvoje ji išleista pavadinimu „Kauno getas: diena po dienos”. Lietuvišką versiją išleido Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Tai labai vertinga ir įdomi knyga, tačiau joje yra iliustracija, kuri užgauna mūsų jausmus ir širdį. Lietuviškam šios knygos leidimui įžangą ir pristatymą parašė JAV lietuvis istorikas Saulius Sužiedėlis, o angliškam - Martin Gilbert. Leidinys gausiai iliustruotas, abiemis knygos leidimams iliustracijas ir jų aprašymus parinko ir parengė Dina Porat - žinoma Izraelio istorikė, istorijos mokslų daktarė. D. Porat ir S. Sužiedėlis yra čia minimos Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti nariai. Knygos angliškame ir lietuviškame leidime yra patalpinta nuotrauka su aiškiai tendencingu užrašu, kurioje matome moterį su vaikais praeinančią pro nužudytų žmonių lavonus. Užrašas prie nuotraukos skelbia - „Lietuvė su vaikais eina pro lavonus žydų, nužudytų Kaune pirmomis karo dienomis”. Analogiškas nuotraukos aprašymas yra ir angliškame vertime - „*A Lithuanian women and here sons pass the corpses of Jews murdered in Kovno in the first days of war.*”

Ne taip seniai Lietuvos krašto apsaugos specialistai išsiaiškino, kad prie nuotraukos pateikti D. Porat įrašai neatitinka tiesos, kaip ir pateikta nuotrauka. Lietuvos specialistai nustatė, kad nuotrauka fiksuoja įvykius Vokietijoje, o ne Lietuvoje. Jie taip pat

(Nukelta į 7 psl.)

Abraham Tory (Golub) prisiminimų knygos apie Kauno getą viršeliai (anglų ir lietuvių kalbomis).

„A Lithuanian women and here sons pass the corpses of Jews murdered in Kovno in the first days of war.” Parašas po nuotrauka Abraham Tory (Golub) prisiminimų knygoje apie Kauno getą anglų kalba.

„Lietuvė su vaikais eina pro lavonus žydų, nužudytų Kaune pirmomis karo dienomis”. Parašas po nuotrauka Abraham Tory (Golub) prisiminimų knygoje apie Kauno getą lietuvių kalba.

Originali nuotrauka iš United States Holocaust Memorial Museum tinklalapio (<https://collections.ushmm.org/search/catalog/pa1085040>). Po nuotrauka anglų kalba parašas: „Under the supervision of American soldiers, a German mother shields the eyes of her son as she walks with other civilians past the bodies of 57 Russians, including women and one baby, exhumed from a mass grave outside the town of Suttrop”. Apie šį SS dalinių karo nusikaltimą plačiau galite paskaityti susiradę šią nuotrauką su šiuo parašu.

(Atkelta iš 6 psl.) TAUTOS BUDELIAI PRIE ISTORIJOS VAIRO

Holokausto muziejuje rado originalią nuotrauką, turinčią visai kitą aprašymą. Originalus to laikmečio aprašymas skelbia, kad šioje nuotraukoje vokiečių moteris uždengia savo sūnui akis praeidama pro 57 ekshumuotų Rusijos kareivių lavonus Suttrop mieste, Vokietijoje. Yra ir daugiau klaidų, kurios tikrai nedaro garbės tokios svarbios komisijos nariams, neatsakingai rašantiems skaudžią to meto istoriją. Knyga toliau publikuojama, pasirodo nauji leidimai, tačiau padarytos klaidos ir toliau klaidina skaitytojus ir tyrėjus. Knygos leidėjai, panašu, sėkmingai šildosi ant mokslo aukštumų laurų ir, atrodo, neskuba ištaisyti paskleisto melo. Deja, tai ne vienintelis atvejis.

Neseniai ir istorijos mėgėjai socialiniame tinkle „Facebook” demaskavo kelis tokius klaidingus įrašus apie pateiktą nuotrauką. Vienas įrašas pasitaikė Lietuvos genocido tyrimo centre surengtoje parodoje. Čia buvo eksponuojama fotografija su tikrovės neatitinkančiu aprašu - akiai pasinaudota Yad Vashem memorialo fondų Izraelyje nuotrauka ir prie jos pateiktu įrašu. Istorijos mėgėjams pateikus pastabas apie netikslumus pats centras sureagavo ir išėmė nuotrauką bei apie neteisingą įrašą pranešė Yad Vashem memorialui. Žinome, kad net keli atvejai su neatitinkančiomis tikrovės nuotraukomis panaudoti ir R. Vanagaitės knygoje. Neatitinkantis, atsitiktinai parinktas ir su Lietuvos įvykiais nesusijusias nuotrauką platina ir kiti leidiniai, Lietuvos bei užsienio šalių internetiniai žinių puslapiai. Kas ištaisyš tas klaidas, darančias žalą Lietuvai pasaulio žmonių akyse? Ar mes pagaliau turime moralinę teisę Lietuvos istorijos rašymą perimti į savo rankas ir pasakyti tikrąją tiesą, kas vyko mūsų Tėvynėje okupacijų laikais? Ar mes kada nors suprasime, jog komunizmo grėsmė pasauliui dar nepraėjo – ji palaipsniui vėl atgyja ir didėja, o anksčiau jo ideologų paskleistas melas ir šmeižtai prieš Lietuvą ir jos Laisvės kovotojus ir toliau sklendo virš pasaulio tarsi šmėkla - rozauskų, baranauskų, vanagaičių ir į juos panašių istorijos falsifikatorių pavidalais.

Violeta Rutkauskienė, JAV LB XXII Tarybos narė
Spaudai parengė „Dirvos” korespondentė Živilė Gurauskienė

„VANAGO PORTRETAS”: PARTIZANO ŠMEIŽIMO KAMPANIJA SULAUKĖ TINKAMO ATSAKO

Kadras iš filmo „Vanago portretas”.

Mėginimai sumenkinti Lietuvos partizanų laisvės kovų istoriją ir melagingi išpuoliai prieš partizanų vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą, kai buvo rasti šiojo palaikai, sulaukė tinkamo atsako. Režisieriaus Vytauto V. Landsbergio ir bendraminčių filmas „Vanago portretas” – vienas geriausių to pavyzdžių.

Filme meistriškai susietos kelios siužetinės linijos ar potėmės: paties A. Ramanausko-Vanago užrašyta Lietuvos partizanų kovos istorija, amžininkų liudijimai apie Vanago asmenybę, neseniai nuskambėjusi šmeižto kampanija ir ją dekonstruojančių analitikų įžvalgos. Filmą užbaigiamas jaudinamais, jau dokumentika tapusiais kadrais iš Lietuvos partizanų vado laidojimo ceremonijos 2018 metų spalį.

Neabejotinai didžiausia filmo vertė – užfiksuoti Vanago amžininkų liudijimai. Tų, kuriuos sunkiais pokario metais likimas suvedė su pačiu Vanagu, kitais partizanais. Jie dar kartą patvirtina apie Vanago ir jo bendražygių idealizmą, pasišventimą kovoje už Lietuvos laisvę nepakeliamai sudėtingomis sovietinės okupacijos sąlygomis.

Norisi padėkoti filmo kūrėjams, kad jautriai sureagavo į viešą melą, įvertino aplinky-

bes, kad Vanago amžininkai vienas po kito išeina Anapilin ir suspėjo jų pagalba sukurti portretą asmens, kuris daugeliui kartų išliks Didvyrio, Lietuvos Laisvės Kovų simboliu.

Nenuspėjama įspūdį palieka filmo siužetinė linija. Čia dailininkas, kuris pieštuku mėgina nupiešti Vanago portretą, gilinasi į Vanago asmenybę, stebi tikras per TV rodomas naujienas, susijusias su Vanago palaikų radimu, šmeižto ir to šmeižto dekonstravimo naujienas. Keliauja per vietas, kurios įamžintos Vanago prisiminimuose. Galiausiai piešiantįjį „vaidinantis” asmuo finalinėje scenoje atsiduria tikrose Adolfo Ramanausko-Vanago laidotuovėse, atiduoda pagarbą paskutiniam Lietuvos partizanų vadui. Tai nepakartojama filmo kulminacija.

Šis filmas neabejotinai vienas geriausių filmų apie pokarį.

Nuo sausio 12-osios Lietuvos kino teatruose pradeda rodyti V. V. Landsbergio filmas „Vanago portretas”, lapkritį sėkmingai pristatytas pilnose kino forumo „Scanorama” salėse. Vėliau filmas bus rodomas per LRT televiziją.

Mindaugas Černiauskas, Merkinės krašto muziejaus direktorius

UNESCO SUKAKČIŲ SĄRAŠE – GAONO IR GIMBUTIENĖS JUBILIEJAI

Į artimiausių dvejų metų UNESCO sukakčių sąrašą pateko dviejų iš Lietuvos kilusių žmonių minėjimai.

2020-aisiais bus minimos didžiojo Lietuvos rabino, iškilaus litvakų kultūros atstovo Eljahu Ben Salomono Zalmano, vadinamo Vilniaus Gaonu (1720 – 1797), 300-osios gimimo metinės.

Ši sukaktis į UNESCO sąrašą įtraukta remiant Baltarusijai, Lenkijai, YIVO žydų tyrimų institutui ir Lenkų-žydų tyrimų institutui Jungtinėje Karalystėje, informavo Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija.

2021 metais bus minimos archeologės, antropologės, ar-

cheomitologijos pradininkės Marijos Birutės Alseikaitės-Gimbutienės (1921 – 1994) šimtiosios gimimo metinės.

Šio jubiliejaus įtraukimą parėmė Latvija, Vokietija ir Ramiojo vandenyno universiteto absolventų institutas JAV.

Lietuva savo ruožtu parėmė kitų valstybių teiktas ir įtrauktas į UNESCO minimų datų sąrašą sukaktis: dailininko, grafiko ir pedagogo Ferdinando Ruščico 150-ąsias gimimo metines (1870 – 1936), 100-ąsias Karolio Voitylos, Popiežiaus Jono Paulio II (1920 – 2005) gimimo metines, 100-ąsias Baltarusijos valstybinio universiteto įsteigimo metines. **LRT**

GERBIAMAS REDAKTORIAU, „DIRVOS“ KŪRĖJAI, LEIDĖJAI IR SKAITYTOJAI!

Kuo nuoširdžiausiai sveikinu visus Šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų progą. Suprantu ir dėkoju už tą didelį darbą, visas pastangas, kurias reikia Jums įdėti, kad lietuviškoji „Dirva“ ir toliau būtų leidžiama, kad jos skleidžiama šviesa, žinios, lietuviškas žodis pasiektų mūsų kraštiečius, gyvenančius tolimiausiose šalyse. Tad Jums visiems linkiu ir toliau ištvermės, kantrybės, išminties ir pačios gražiausios kūrybos. Tegul Jūsų neapleidžia sveikata, sėkmė ir laimė.

Greitai švęsime ir

mūsų atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės 30-ties metų jubiliejų. Daug pasiekta, bet dar tiek daug yra nepadaryta, tiek daug neįgyvendinta Sąjūdžio iškeltų idėjų, žmonių vilčių. Bet tikėkime Lietuvos ateitimi, tikėkime, kad žmonės, kur bebūtų, nenustos Jos mylėti, Jai dirbti, o Dievas ir toliau mus laimins.

Pagarbiai,
Lietuvos Nepriklausomos Valstybės atstatymo Akto signataras Leonas Milčius
2019-12-25
Raudondvaris

„BERNELIŲ MIŠIOS“ KLIVLANDO ŠV. KAZIMIERO ŠVENTOVĖJE

Per metų metus „Bernelių Mišios“ be išimties buvo laikomos vidurnaktį, tačiau slenkant metams įvairios šventovės laipsniškai švenčia anksčiau, laužydamos tradiciją, kuri gyvavo nuo mūsų jaunystės dienų. Be abejo, dabar yra kitokia tikrovė...

Šiais metais Klivlando Šv. Kazimiero šventovė Šv. Kalėdas šventė su pajvairinimu. Šv. Mišios buvo aukojamos klebono kunigo Joseph

Bacevice.

Prasidėjo iškilmės 10:00 val. v. Parapijos choras, vadovaujamas muzikos direktorės-vargonininkės Romos Bandza, giedojo šventines giesmes, kurios suteikė lankytojams pakyltos nuotaikos.

10:30 val. v. klebonas kunigas Joseph Bacevice lydimas eisenos įžengė į šventovę ir sustojo priešais išpuostą klėtį, kurioje gulėjo kūdikėlis Jėzus, prie jo sto-

vėjo Marija, Juozapas ir Trys Karaliai. Klebonas kunigas sukalbėjo maldą pritariant atsakančiam chorui.

Per komunią choras giedojo „Tyli Naktis“.

Baigiantis šv. Mišioms kunigas suteikė palaiminimą. Prieš išeinant iš šventovės tikintiesiems, choras sugiedojo visiems žinomą giesmę „Linksmą dieną, muškite būgnais!“.

Algirdas V. Matulionis

Prakartėlė.

Algirdo V. Matulionio nuotr.

PARYŽIUJE PAGERBTI LIETUVAI, NUSIPELNĘ IŠKILŲ PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKĖJAI – RIČARDAS BAČKIS IR PERKŪNAS LIUTKUS

Gruodžio 15 d. tradicinio Kalėdinio Prancūzijos lietuvių bendruomenės susitikimo Paryžiaus Šv. Augustino bažnyčioje metu surengta iškilių bendruomenės veikėjų – Ričardo Baččio (post mortem) ir Perkūno Liutkaus – pagerbimo ceremonija.

Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Nerijus Aleksiejūnas įteikė Ričardui Bačkui ir Perkūnui Liutkui skirtus Užsienio reikalų ministerijos garbės ženkle „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ medalius. Ričardo Baččio apdovanojimą po mirties atsiėmė jo vaikai Rimvydas Bačkis ir Daina Bačkis.

„Šiandien pagerbiame dvi nepaprastai ryškias asmenybes, kurie net ir geležinės uždangos laikais tikėjo Lietuvos nepriklausomybe, vėliau dirbo atkuriant ją ir visada išliko tikri savo Tėvynės patriotai. Tai įkvėpiantis pavyzdys visiems šiandienos lietuviams, gyvenantiems svetur,“ - teigė ambasadorius.

Ričardas Bačkis buvo atkaklus kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę, Sovietų Sąjungos pavergtos, laisvės trokštančios tautos balsas išeivijoje, Prancūzijos lie-

tuvių bendruomenės pirmininkas, tarptautinių Lietuvos laisvinimo akcijų dalyvis ir organizatorius. Jis per penkis okupacijos dešimtmečius išlaikė pabėgėlio pasą ir Lietuvos pilietybę niekada neprisiimdamas esminių įsipareigojimų jokiai kitai valstybei. 1989 m. Ričardas Bačkis atsisakė profesinės veiklos, kad visas jėgas skirtų Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio bei jo siekių pristatymui Prancūzijos vyriausybei. 1990 m. Lietuvai paskelbus Nepriklausomybę, R. Bačkui buvo pavestos Lietuvos Respublikos delegato Prancūzijoje funkcijos. 1994–1998 m. Ričardas Bačkis ėjo Lietuvos Respublikos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus pareigas šioje šalyje. Pabaigęs kadenciją jis tęsė tarptautinių santykių stiprinimo veiklą organizuodamas menininkų kultūrinius mainus, ilgus metus buvo Oskaro Milašiaus draugijos pirmininkas. Palaikė kitas su Lietuva susijusias asociacijas, remdamasis turimais ryšiais, siekė Lietuvos integracijos Vakarų tarptautinėse institucijose. Atstovaudamas Lietuvos pramonininkų konfederacijai, prisidėjo prie ekonominių ryšių su Prancūzija plėtros.

Kalėdinio Prancūzijos lietuvių bendruomenės iškilių bendruomenės veikėjų pagerbimo Paryžiaus Šv. Augustino bažnyčioje dalyviai ir svečiai.

LR URM

Prieškario Lietuvos diplomato Antano Liutkaus sūnus Jonas Perkūnas Liutkus visą gyvenimą buvo aktyvus Prancūzijos lietuvių bendruomenės narys. 1963 m. buvo išrinktas į Prancūzijos lietuvių bendruomenės valdybą, buvo atsakingas už jaunimo klausimus. 1994-1999 metais vadovavo Prancūzijos lietuvių bendruomenei, vėliau buvo Prancūzijos lietuvių bendruomenės tarybos pirmininkas. Atkūrus nepriklausomybę, J. P. Liutkus aktyviai bendradarbiavo su Lietuvos politikais, prisidėjo rengiant ir organizuojant

pirmuosius nepriklausomos Lietuvos vadovų vizitus į Prancūziją, jų susitikimus su Prancūzijos Prezidentais Fransua Miteranu ir Žaku Širaku. Bendradarbiavo su Lietuvos diplomatais ir pareigūnais jiems rengiant vizitus, darbinus susitikimus Prancūzijoje. Palaikė ryšius su Prancūzijos politikais, pareigūnais, žurnalistais, su jais dalinosi ir skleidė informaciją apie Lietuvą. J. P. Liutkus išsaugojo ir sutvarkė tėvo diplomato Antano Liutkaus archyvus, tarpukario Lietuvos ambasados Paryžiuje vėliavą ir perdavė juos Lietuvai.

Užsienio reikalų ministerijos garbės ženkle „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ apdovanojimas yra įsteigtas šiemet siekiant įvertinti diasporos indėlį į Lietuvos valstybės kūrimą ir paminėti Pasaulio lietuvių metus. Garbės ženkle „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ Aukso Vyčiu ir medaliu kasmet bus pagerbiami Lietuvos diasporos atstovai už ypatingus nuopelnus puoselėjant lietuvių, skatinant užsienyje gyvenančių lietuvių įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą ir gerovės Lietuvoje kūrimą.

LR URM

LIETUVIŲ MENININKĖ PRISTATĖ TAUTIEČIŲ MIGRANTŲ ŠKOTIJOJE ISTORIJĄ

2019 m. spalio pabaigoje pirmą kartą Škotijoje buvo surengtos Lietuvos dienos. Jose vyko koncertai, poetinės dokumentikos filmų vakarai, paskaitos. Į tęstinę Lietuvos dienų Škotijoje programą buvo įtrauktas ir Glazge gyvenančios lietuvių menininkės Marijos Nemčenko projektas „*In the eyes of LISA*”. Jis šiuo metu pristatomas Glazge esančioje galerijoje CIVIC ROOM.

Šį projektą menininkė vystė pusę metų. Jame siekė atspindėti tiek pirmąją lietuvių migrantų Škotijoje bendruomenę, tiek sąlygas ir aplinką, kuri ją supa. Akronimą LISA (*Lithuanians in Scotland Association*; liet. Lietuvių bendruomenės Škotijoje asociacija) menininkė pasitelkė apibūdinti fikcinį personažą, kuriame susilieja tikros lietuvių migracijos XIX a. pab.–XX a. pr. istorijos.

Vykdydama projektą menininkė surado lietuvių, atvykusių į Škotiją XIX amžiuje, diasporos palikuonis, sukūrė

meninę parodą ir specialią edukacinę programą kartu su Glazgo universiteto Rytų ir Centrinės Europos fakultetu, taip pat pristatė kūrybines dirbtuves.

M. Nemčenko meninio tyrimo tikslas buvo atkreipti visuomenės dėmesį į lietuvių įnašą ne tik į antrąją Škotijos revoliuciją, bet ir į pėdsaką, kurį lietuviai paliko Glazgo mieste ir jo architektūroje bei Škotijos industriniam vystymuisi. Parodos CIVIC ROOM galerijoje ašis – istorinės lietuvių emigrantų bendruomenės, susikūrusios XIX amžiaus pabaigoje ir XX amžiaus pradžioje Lanarkšyro apskrityje.

Gruodžio 15 d. M. Nemčenko surengė specialią paskaitą CIVIC ROOM galerijoje, kurioje aptarė architektūrinį palikimą primindama, kad lietuviai buvo viena iš bendruomenių, kuri sunkiai dirbo Škotijos anglies, metalo ir plytų pramonėse. Glazgo universiteto profesorius Stephenas

Cait Mcglinchey pristato lietuvių prosenelių istorijas Summerlee industrinės pramonės muziejuje.

Matthew Arthuro Williamso nuotr.

Mullenas, tiriantis vergystės fenomeną Škotijoje ir iš vergystės uždirbtų pinigų investicijas į istorinius Glazgo pastatus, skaitė paskaitą apie pramoninį miesto augimą nuo XVI amžiaus iki pirmųjų lietuvių atvykimo. Mokslininko

teigimu, Glazgas yra ne tik vietinės darbininkų klasės, bet ir imigrantų, tarp jų – lietuvių darbo vaisius.

Profesorius baigė paskaitą primindamas, kad žymus „Celtic” komandos futbolininkas ir vadybininkas Billy

McNeillas (1940–2019) turėjo lietuviško kraujo. Jo seneliai buvo tarp pirmųjų Škotijoje įsikūrusių lietuvių.

M. Nemčenko paskaitą CIVIC ROOM galerijoje dalinai parėmė Lietuvos kultūros institutas. **LR KM**

VARŠUVOJE APDOVANOTI POETAS KORNELIJUS PLATELIS, ISTORIKAS ALFREDAS BUMBLAUSKAS IR ĮMONĖ „KAUNO TILTAI”

2019 m. gruodžio 11 d. Varšuvos universitete Lenkijos ir Lietuvos dialogo ir bendradarbiavimo forumas už šalių santykių puoselėjimą kultūros, mokslo ir verslo srityse įteikė apdovanojimus lietuvių poetui Kornelijui Plateliui, istorikui Alfredui Bumblauskui bei įmonei „Kauno tiltai”.

Forumo apdovanojimais skirti trijose kategorijose. Profesoriumi A. Bumblauskui apdovanojimas (kategorija „Istorija”) skirtas už indėlį į lietuvių ir lenkų dialogo puoselėjimą bei Lenkijos istorijos populiarinimą Lietuvoje. Poetui Kornelijui Plateliui apdovanojimas (kategorija „Literatūra”) skirtas už kūrybos visumą bei lenkų literatūros, o ypač Č. Milošo, J. Slovackio ir kitų lenkų poetų poezijos vertimus į lietuvių kalbą. Įmonei „Kauno tiltai” apdovanojimas (kategorija „Verslas”) skirtas už teigiamų santykių tarp lietuvių ir lenkų verslo įmonių kūrimą. „Kauno tiltai” yra vienas svarbiausių Lietuvos kultūros Lenkijoje mecenatų.

Laureatus renka Lenkijos ir Lietuvos dialogo ir bendradarbiavimo forumo nariai: forumo

prezidentas, Nacionalinės Ossolinskių bibliotekos direktorius Adolf Juzwenko, Varšuvos universiteto Rytų Europos kolegijos profesorius Leszek Zasztowt, Lenkijos PEN klubo prezidentas Adam Pomorski, forumo valdybos nariai: literatūros istorikė prof. Anna Nasilowska, Lenkijos istorijos muziejus direktorius Robert Kostro, Varšuvos universiteto profesorius Michal Kopczynski, Varšuvos universiteto Rytų Europos studijų mokslų dr. Marcin Wakar.

Sveikinimo žodį laureatams tarė Lenkijos visuomenės ir mokslo autoritetai: prof. Andrzej Zakrzewski, Lenkijos PEN centro prezidento sveikinimo žodį perskaitė Varšuvos universiteto Baltistikos katedros vedėja dr. Joanna Tabor, „Kauno tiltus” sveikino vie-

nas žymiausių mecenatų ir verslininkų Lenkijoje Maciej Radziwill. Visiems laureatams buvo įteiktos Lietuvoje gimusio lenkų skulptoriaus Stefan Wierzbicki sukurtos skulptūros.

Lenkijos ir Lietuvos dialogo ir bendradarbiavimo forumas įsteigtas 2012 m. siekiant stiprinti lietuvių ir lenkų kultūrinius ryšius. Forumo nariai yra žymūs Lenkijos mokslo, kultūros ir visuomenės veikėjai. Forumo Lenkijoje partneris yra Jerzy Giedroyc dialogo ir bendradarbiavimo forumas Lietuvoje.

Lenkijos ir Lietuvos dialogo ir bendradarbiavimo forumo apdovanojimais ankstesniais metais buvo apdovanoti Prezidentas Valdas Adamkus, poetas ir vertėjas profesorius Tomas Venclova. **LR KM**

Iš kairės: prof. Alfredas Bumblauskas, poetas Kornelijus Platelis, AB „Kauno tiltai”. bendrovės vadovas Aldas Rusevičius.

MHP/ M. Bodnar nuotr.

KINIJOJE – RIMO TUMINO SPEKTAKLIO „FAUSTAS” PREMJERA

2019 m. gruodžio 6–8 d. Nandžingo „Poly” teatre surengta režisieriaus Rimo Tumino spektaklio – W. Goethe’s „Faustas” pasaulinė premjera. Ją architektės Zahos Hadid projektuotame teatre stebėjo daugiau kaip 1000 žiūrovų.

Režisierius liko ištikimas savo estetiniam teatrui, neperkrautai scenai, veiksmo ar žodžio jėgą sustiprinančiai muzikai, kaip ir ilgamečiams bendražygiams. Pagrindinis scenografijos akcentas – didžiulis juodas kubas, simboliškai vaizduojantis Fausto biblioteką ir žmonijos išminties saugyklą, dangų ir pragarą, pasaulio veidrodį ir juodąją skylę. Jį sukūrė scenografas Adomas Jacovskis. Scenografiją papildė kompozitoriaus Fausto Latėno muzika. Vienur ji – šviesi ir jausminga, linksma ir žaisminga, kitur – ūmi ar žudanti.

Nuo pat repeticijų pradžios su kinų aktorais dirbo R. Tumino duktė, režisierė Gabrielė Tuminaitė, vėliau komandą papildė kostiumų dailininkė Olga Filatova Kontrimienė ir jos asistentė Jekaterina Gigorjeva, choreografė Vesta Grabškaitė, muzikinės dalies instruktorius Tadas Šumskas, šviesų dailininkas Eugenijus Sabaliauskas ir jo asistentas Povilas Laurinaitis,

vertėjas ir režisieriaus asistentas Vytis Silius.

Kinijos teatralams ir žiūrovams R. Tumino vardas gerai žinomas. Daugelis jų matė ankstesnius režisieriaus spektaklius: „Maskaradą”, „Madagaskarą”, „Tris seseris” ar Maskvos Vachtangovo teatre pastatytą „Eugenijų Oneginą”. Šiame spektaklyje pagrindinius vaidmenis kūrė Kinijos teatro ir kino žvaigždės. Faustą vaidino Yin Zhusheng, Mefistofelį – Liao Fan.

Nepaisydamas nei kalbinio barjero, nei skirtingų mokyklų, režisierius su aktorais surado bendrą kalbą. Viena interviu R. Tuminas jis minėjo, kad buvo sužavėtas, kaip kinų aktoriai panyra į savo vaidmenį: „Jei lietuvių aktoriai kažko nesupranta, jie negali pradėti vaidinti, nes jiems reikalingas pagrindas. O kinai tiesiog vaidina. Galbūt jie ne visada supranta, kodėl kuria tokį charakterį, bet visada su atsidavimu pasitiki režisieriaus vizija.”

Po sėkmingos premjeros Nandžinge 2019 m. gruodžio 14–15 dienomis „Faustas” buvo rodomas Siane, 25–27 dienomis – Hangžou mieste, 2020 m. sausio 3–5 dienomis – Vuši mieste. Pirmasis spektaklio turas baigsis 2020 m. sausio 9–12 dienomis Pekine. **LR KM**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO PAŽYMA APIE JONO NOREIKOS (GENEROLO VĖTROS) VEIKLĄ ANTINACINIAME POGRINDYJE

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos archyve rasti istoriografijoje nežinomi kun. Jono Borevičiaus liudijimai atskleidžia, kad Jonas Noreika, nacių okupacijos laikotarpiu būdamas Šiaulių apskrities viršininku, tuo pačiu metu vadovavo Žemaitijos antinaciniam pasipriešinimui ir organizavo žydų gelbėjimo tinklą Šiauliuose. Šiuos parodymus 1986 m. kun. J. Borevičius pateikė prisiekęs JAV Iliojaus Šiaurės apygardos Rytų skyriaus teisme Čikagoje, byloje Jungtinės Amerikos Valstijos prieš Antaną Virkutį (*LJPA, F4, ap.1, b9*).

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus siūlymu už žydų gelbėjimą kun. Jonas Borevičius yra apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi (2017 m.), jam Šiauliuose pastatyta atminimo lenta (2019 m.).

Apklaustos metu Čikagos teisme paklaustas, ar žino „apie pagrindinį judėjimą, vykusį Lietuvoje nacių okupacijos metais“, kun. Jonas Borevičius atsakė: „Tai buvo aktyvus pagrindis. O vieną dieną pagrindžio vadas susitiko su manimi“. „Koks buvo to vado vardas?“ „Jonas Noraika [Noreika]“. „Ar jis vadovavo visos Lietuvos mastu?“ „Ne. Tik Vakarų Lietuvos.“ „Šiaulių srities?“ „Vakarų Lietuvos, tai daugiau nei Šiaulių srities.“ „Koks buvo pagrindžio tikslas?“ „Kai jis manęs paprašė dalyvauti tame [pagrindžio] darbe, aš jam pasakiau, kad esu katalikų kunigas ir man priimtina tik labdaringa, o ne politinė ar karinė veikla. Jis sakė, jog su tuo sutinka. Ir paprašė sutelkti nedidelę kunigų grupelę, kuri tiesiogiai padėtų Šiaulių gete esantiems žydams.“

Kun. J. Borevičius, matyt, pamokytas J. Noreikos, žydų gelbėjimo grupelę suorganizavo pagal antinacinio pasipriešinimo organizacijoje „Lietuvių frontas“ veikusią griežtą konspiracinę taisyklę pagrindžio grupės sudaryti tik iš 3 asmenų. Kun. J. Borevičius kitus du kunigus pasirinko ne tik pagal patikimumą, bet ir pagal jų gyvenamas vietas, tinkamas žydus išvesti iš miesto. Šiaulių žydų getas buvo netoli Šv. Petro ir Povilo bažnyčios, tad šios bažnyčios kunigas Petras Dzegoraitis naktį per geto tvoros skylę išvesdavo žydus ir atvesdavo prie miesto centre esančios Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios, kur kuniga-vė J. Borevičius. Keletą valandų pailsėję jėzuitų rezidencijoje, apie 2-3 val. nakties žydai iškeliaudavo į Kužius, esančius 12 km nuo Šiaulių, kur apsistodavo Kužių klebono Adolfo Kleibos

pastogėje. Joje kar-tais buvo slepiama net iki 15–20 žydų šeimų, kol kun. A. Kleibai pavykdavo surasti juos priimančius ūkininkus.

Paklaustas, ar be šių kunigų dar kas nors dalyvavo gelbėjimo grupelėje, kun. J. Borevičius atsakė: „Pogrindyje dirbama trise. Trys ir trys, ir trys... Nes, jeigu tave pagaus ir kankins, ir jei prarsi šaltakraujiškumą, stiprybę, tuomet papasakoti gali tik

apie kitus du. Pogrindyje kiekviena grupė turi savo užduotį. Vadovybė nurodo, ką turi daryti ir viskas. Jeigu apie tai žinotų didesnė žmonių grupė, tuomet būtų sunku išlaikyti paslaptį, ir mūsų sunkiai, bet pasitenkinimą teikiančiai užduočiai padėti vargšams žmonėms, iškiltų didžiulis pavojus. Naciai galėjo sunaikinti ir tėvą Zigoraitą, ir tėvą Kleibą ir mane.“

Į klausimą, ar gelbėjant žydus sulaukdavo kokios nors paramos iš kitų šiauliečių, kun. J. Borevičius atsakė: „Buvo keli mano draugai, gydytojai. Viena gydytoja Šiauliuose mano prašymu įtaisė vieną žydų vaiką, tiesiog kaip pagalbininką ligoninėje“. [Kun. J. Borevičius pasakojo apie iš Kauno geto pabėgusios G. Perienės sūnų, kurį J. Borevičius atsiuntė Sofijai Jasaitienei, o ši per daktarę Janiną Luinienę priglaudė ligoninėje. Šis G. Perienės pasakojimas buvo aprašytas sovietmečiu (1967 m.) išleistoje knygoje „*Ir be ginklo kariai*“ ir šią knygą teismo metu kun. J. Borevičius pateikė kaip įrodymą apie jo dalyvavimą gelbėjant Šiaulių žydus]. Paklaustas, ar kas nors jam pasakojo apie politinę pagrindžio veiklą Šiauliuose, kun. J. Borevičius atsakė: „Niekienu neklausiau, nes niekas man ir nepasakotų. Tai buvo itin griežta paslaptis. Pogrindis – labai griežta paslaptis.“ Kun. J. Borevičius nurodė atvejį, kuo baigėsi konspiracijos nesilaikymas: „Tėvo Poschelos draugas ruošė daugybę gimimo liudijimų, bet [kažkam išdavus] naciai jį pakorė“. Į klausimą, „kada pradėjo tarnauti pogrindyje“, kun. J. Borevičius atsakė: „Atėjus vokiečiams, beveik tuo pat metu, aš sutikau dirbti pogrindyje su tais dviem kolegomis gelbstinti žydus.“ Į klausimą „Ar kada sakėte pamokslus, nukreiptus prieš tai, kaip naciai elgiasi su žydais?“, kun.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro nuotrauka

J. Borevičius atsakė: „Mano metodas buvo daryk ką nors, o ne kalbėk.“

Šis svarbus kun. Jono Borevičiaus liudijimas, pasakytas prisiekus JAV teisme, patvirtina 2019 m. kovo 27 d. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – Centras) paskelbtus paaiškinimus dėl kaltinimų Jonui Noreikai-Generolui Vėtrai ir suteikia pagrindo daryti šias išvadas.

1. Jonas Noreika aktyviai prisidėjo prie Šiaulių žydų gelbėjimo.

Kun. J. Borevičiaus liudijimą dėl J. Noreikos pastangų gelbėti Šiaulių žydus papildė kitų Šiaulių žydų gelbėtojų liudijimai.

Daugelio Šiaulių žydų gelbėjimo operacijų organizatorė Sofija Jasaitienė, apdovanota Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi, liudija, kad Frenkelio odos fabriko meistro sūnus Jonukas „gelbėjimo tikslu išvežtas buvo į Vaiguvos vaikų prieglaudą“ (*Išgelbėję pasaulį. Žydų gelbėjimas Lietuvoje 1941-1944, LGRTC, Vilnius, 2001, p.199*), kuri buvo tiesiogiai pavaldi ir jai finansavimą skyrė J. Noreikos vadovaujama apskrities valdyba. Šiaulių aps. finansų sk. vedėjo Antano Gurevičiaus liudijimu, Vaiguvos vaikų prieglaudoje „buvo slapstomi 7 žydų vaikai bei suaugusi žydaitė, tenėjusi prieglaudos sekretorės pareigas“. Visa tai vyko J. Noreikos pastangomis, todėl A. Gurevičius J. Noreiką įtraukė į žydų gelbėtojų sąrašą. (*A. Gurevičiaus sąrašai, 1999, p.120*).

Vienas iš Šiaulių žydų gelbėjimo tinklo vadovų dr. Domas Jasaitis, apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi, kurio pastangomis buvo išgautas Šiaulių apskrities nacių komisaro Hanso Gewecke's pažadas sustabdyti žydų žu-

dynes Šiaulių rajone, liudija, kad bendra Šiaulių miesto ir Šiaulių apskrities rezistencinė taryba (antinacinės organizacijos „Lietuvių frontas“ Šiaulių skyriui vadovavo dr. D. Jasaitis, o Šiaulių apskrčiai – Jonas Noreika) leido pagrindinį laikraštį „Lietuva“, „ kuriame buvo pasmerkti žydų žudymai ir buvo priminta, kad visi, prisideda prie tų įvykių, Lietuvai atsistačius bus patraukti teismo atsakomybėn ir teisiama už padarytas žmogžudystes ar už bendradarbiavimą jas vykdančią“ (*Išgelbėję pasaulį. Žydų gelbėjimas Lietuvoje 1941-1944, LGRTC, Vilnius, 2001, p.54, 58*).

Sofija Jasaitienė liudija: „Už vieną išgelbėtą visos šeimos buvo statomos į pavojų. Žydų gelbėjimo aplinkybės buvo tokios sunkios ir komplikotos, kad norint išgelbėti vieną žydą, į tą darbą reikėjo įtraukti bent 5–10 asmenų“: asmens dokumento padirbimui reikėjo „surasti savivaldybėje žmogų, kuris ant atitinkamo blanko su prilipdyta fotografija pasiryžtų uždėti antspaudą“, reikėjo „surasti pasiryžėlius, kurie sutikdavo tokį beteisį pilietį priimti“, reikėjo transporto jo pervežimui, didelių finansų išlaikymui ir t.t. (*Išgelbėję pasaulį. Žydų gelbėjimas Lietuvoje 1941-1944, LGRTC, Vilnius, 2001, p.197-198*). Akivaizdu, kad tokia plačiai išvystyta žydų gelbėjimo veikla, kokia buvo Šiauliuose, be aukštų apskrities ir savivaldybės pareigūnų pagalbos buvo neįmanoma.

Domas Jasaitis liudija, kad „[žydų gelbėjimo veikla] buvo daroma slapta, ji buvo žinoma tik tam, kas vykdė gelbėjimo veiksmą, ir tam, į kurį tas veiksmas buvo nukreiptas. Slaptumas – didelė pagalba sėkmingai pagrindinei veiklai, bet didžiausias istorijos priešas, nes paprastai nepalieka dokumentuotų duomenų“ (*Išgelbėję pasaulį. Žydų gelbėjimas Lietuvoje 1941-1944, LGRTC, Vilnius, 2001, p.58*).

2. J. Noreika laikytinas antinacinio pasipriešinimo dalyviu nuo pat savo darbo Šiaulių apskrities viršininku pradžios.

Kun. J. Borevičius liudija, kad J. Noreika jį pakvietė dirbti pagrindžiui „beveik tuo metu, kai atėjo vokiečiai“. Šis liudijimas bei istorinės aplinkybės leidžia teigti, kad sutikdamas tapti Šiaulių apskrities viršininku Jonas Noreika šias pareigas pasirinko kaip priedangą veikimui pogrindyje. Tokį teiginį pagrindžia šios aplinkybės:

Vidaus reikalų ministras Jonas Šlepetys J. Noreikai pasiūlė tapti Šiaulių apskrities viršininku rugpjūčio 1 d., kai šis atvyko į Kauną ir atvežė šimtų žemaičių pasirašytą paramą vo-

kiečių verčiamai Lietuvos laikinajai vyriausybei. Iš Laikinosios vyriausybės narių liudijimų akivaizdu, kad tuo metu jie suprato, jog naciai nebeleis Lietuvos Vyriausybei ilgiau veikti (*St. Raštikis, Kovose dėl Lietuvos, t. 2, Los Angeles, 1957, p.298-299; Z. Ivinskis, Į Laisvę 1955 Nr. 6-43*).

Rugpjūčio pabaigoje, t. y. maždaug savaitę iki J. Noreikos paskyrimo, Lietuvos aktyvistų fronto (LAF) štabas nutarė „sustabdyti viešąją Lietuvių aktyvistų fronto (LAF) veiklą ir pereiti į priešnacinės rezistencijos pogrindį“ (*A. Damušis, Į Laisvę 1955 Nr. 7-44*). J. Noreika buvo LAF Telšių apskrities vadas, todėl neabejotina, kad prieš sutikdamas užimti naujas pareigas, J. Noreika su Vyriausybės nariais, besiruošiančiais pereiti į pagrindinę veiklą, aptarė tolimesnes politines perspektyvas ir savo darbo prasmę šiame poste. Laikinoji vyriausybė J. Noreiką Šiaulių apskrities viršininku paskyrė prieš pat savo atsistatydinimą.

LAF-ui nutraukus savo veiklą iš jo branduolio buvo sukurta antinacinė pagrindžio organizacija Lietuvių frontas, J. Noreika paskirtas Šiaulių apskrities pagrindžio vadovu (*Mindaugas Bloznelis, Lietuvių frontas, Kaunas, 2008, p.91, 382, 398, 399*). Vienas iš dvylikos antinacinio pagrindžio Lietuvių frontas steigėjų, Šiaulių miesto antinacinio pagrindžio vadas D. Jasaitis liudija:

„Eidamas šias [Šiaulių apskrities viršininko] pareigas [J.Noreika] susirišo su pagrindžiu ir griežtai gynė krašto reikalus“ (*Lietuvių enciklopedija, XX tomas, Bostonas, p.409*).

Vadovaudamas antinaciniam pagrindžiui Šiaulių apskrityje 1942 m. J. Noreika įkūrė karinio padalinio „Kęstučio“ Šiaulių apygardos štabą, rūpinosi tokių štabų įkūrimu Telšių ir Mažeikių apskrityse, telkė ginklus Lietuvos karinių pajėgų atkūrimui, Pažymėtina, kad į „Kęstučio“ padalinio narius buvo priimami tik tie, kurie nebuvo susitepę kolaboravimu su priešu, tad akivaizdu, jog pagrindžio bendražygiai Jono Noreikos darbo Šiaulių apskrities viršininku nelaikė kolaboravimu.

1943 m. vasario 23 d. naciai J. Noreiką suėmė ir įkalino Štuthofo koncentracijos lageryje. Už masinį žydų sunaikinimą Lietuvoje atsakingas vokiečių saugumo policijos ir SD vadas Lietuvoje Karlas Jägeris J.Noreiką apkaltino tuo, kad „vadovavo lietuvių pasipriešinimo judėjimui ir ypač kurstė prieš Reicho komisaro paskelbtą lietuvių tautos mobilizaciją (*Štuthofa koncentracijos stovyklos kalinių kortelės,*

(Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

Sausio 18 d., šeštadienį, 7:00 val. vak. Lietuvių namuose vyks „Smulkmenų“ (Trivia) lėšų telkimo vakaras, kurį rengia Šv. Kazimiero parapijos taryba. Bilietai po 20 dol., įskaitant vakarienę. Veiks mokamas baras. Be „smulkmenų žaidimo“ bus dar 50/50 bei dovanų krepšių loterijos. Daugiau informacijos Jums suteiks Loreta Gudėnienė tel. 216-650-8261. **„Dirvos“ inf.**

Balandžio 18 d., šeštadienį, nuo 6:30 val. vak. iki 12:00 val. vakaro Šv. Kazimiero parapijos auditorijoje vyks Mariaus Narbutaičio skulptūrų paroda. **Rengia vyr. skaučių „Židins“**

(Atkelta iš 10 psl.)

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO PAŽYMA APIE JONO NOREIKOS (GENEROLO VĖTROS) VEIKLĄ ANTINACINIAME POGRINDYJE

Archiwum Muzeum Stutthof, Sygn., I-III-11224).

1946 m. sakydamas baigiamąją kalbą sovietų teisme J. Noreika sutiko su kaltinimais dėl pasipriešinimo sovietų valdžiai, nors pagal juos jam grėsė mirties bausmė, tačiau nesutiko su neesminiu šios bylos kaltinimu, neva jis „savanoriškai tarnavo vokiečiams“ ir laikė šį kaltinimą neteisingu (*LYA, f-K1, ap.58, b.9792/3, t.4; V. Ašmenskas, Generolas Vėtra, Vilnius, p. 359, 384*).

Šių aplinkybių visuma leidžia teigti, kad J. Noreika laikytinas antinacinio pasipriešinimo dalyviu nuo pat savo darbo Šiaulių apskrities viršininku pradžios.

3. Iki Žagarės geto likvidavimo J. Noreika nesuprato, kad getai yra vienas iš Holokausto etapų.

Paradoksą, kodėl J. Noreika perdavinėjo nacių nurodymus dėl Žagarės geto steigimo, tačiau vėliau organizavo žydų gelbėjimą iš Šiaulių geto, taip rizikuodamas ne tik savo, bet ir mažametės dukrelės bei žmonos gyvybėmis, galima paaiškinti tik vienu būdu: iki Žagarės geto likvidavimo J. Noreika ir kiti šiauliečiai manė, kad žydai galės būti saugūs tik getuose. Tokią išvadą patvirtina šios aplinkybės.

Okupuotoje Lietuvoje (kaip ir kitur) naciai žydams paliko tik vieną galimybę likti gyviems – gyventi gete, nes už geto ribų pagautas žydas, neturėjęs specialaus leidimo, buvo baudžiamas mirties bausme.

Į pirmuosius masinius žudymus Gargžduose, Kaune, Plungėje ar Gruzdzių miške (Šiaulių raj.) žydai buvo at-

varyti ne iš specialiai įrengtų getų. Žydų pogromą Kaune suorganizavęs SS brigadenfiureris W. Stahleckeris savo ataskaitoje nacistinės Vokietijos vidaus reikalų ministrui H. Himleriui rašė: „Po pirmojo pogromo buvo pakviestas žydų komitetas ir jam pareikšta, kad geto įsteigimas yra vienintelė priemonė normalioms gyvenimo sąlygoms sudaryti. Į žydų graudžius verkšlenimus buvo pareikšta, kad nėra kitos galimybės užbėgti už akių būsimiems pogromams“. (*Henry A. Zeiger, The case against Adolf Eichmann, The New American Library, 1960, p.64-67*).

Buvęs Šiaulių geto kalinys Leiba Lipšicas liudija: „1941 m. rugpjūčio 15 d. mūsų šeima buvo įkalinta Šiaulių gete. Bandžiau slapstytis pas pažįstamus ūkininkus Deivių kaime, bet buvau priverstas juos palikti. Neturėdamas kitokios išeities nutariau patekti į [Šiaulių] getą. Jeigu žydas turi Vermachtui naudingą profesiją, gali gaminti karui reikalingą produkciją, jis reikalingas ir apgyvendinamas gete. Kiti – likviduojami.“ (*Leiba Lipšicas, Šiaulių getas, I dalis, old.skrastas.lt, 2001*).

Viešoje erdvėje pasirodę teiginiai, neva J. Noreikos pirmtakas, Šiaulių apskrities viršininkas Ignas Urbaitis pasitraukė iš pareigų suvokdamas, kad getuose bus naikinami žydai, neatitinka tikrovės.

1944 m. NKVD-istų tar-domas I. Urbaitis į klausimą, kodėl 1941 m. liepos 20 d. savo pavaldiniams perdavė nacių komendanto Konovskio įsakymą įsteigti Žagarėje getą, atsakė: „Būdamas Šiaulių apskrities viršininku vadovavausi humanistiniais sumetimais. Aš maniau, kad žydams persikėlus į getą jie pagal vokiečių įstatymus bus apsaugoti, kad tuomet baigsis gestapo savivalė, prievarta ir teroras žydų atžvilgiu. Aš nežinau, kokiais tikslais vedini vokiečiai iššaudė Žagarės gete gyvenančius žydus. Visos tos

LIETUVOS VĖLIAVOS DIENA

Kazys Škirpa 1919 m. sausio 1 d. su grupele didvyrių slapta iškėlė Trispalvę Gedimino bokšte. Gedimino kalno pilyje būta ir dar penkių vėliavos iškabinimo faktų. Mano būtų prašymas Vikipedijai šalia šių žygdarbių mūsų tautai įrašyti ir Kauno atvejį: Algirdas Petrusevičius 1956 m. vasario 16 d. Kaune iškėlė Lietuvos trispalvę Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčios bokšte. Suimtas atsišaudymo metu, nuteistas, kalintas Sibire. Du kartus iš ten bėgo, apšaudytas, buvo sužeistas, neteko rankos. Kalėjo Mordovijos, Ozerlago, Vladimiro lageriuose. Į Lietuvą grįžo 1968 m.

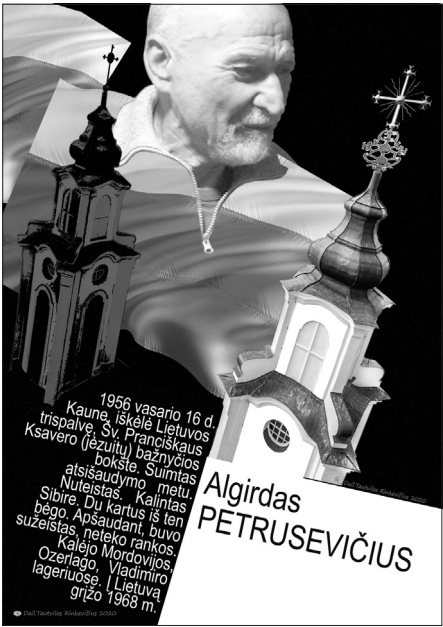
žmogžudystės, vykdytos vokiečių valdžios, neturėjo nieko bendro su lietuviška savivalda“. (*K I, ap. 58, b P-20125, p. 117-118*).

Šiaulių apygardos komisaras Hansas Gewecke, vienas iš Žagarės ir Šiaulių getų iniciatorių ir organizatorių, po karo taip pat teigė tuo metu nesupratęs, kad getai baigsis žydų sunaikinimu. 1969 m. Liubeko (Vokietija) teismas atmetė H. Geweckei ir jo pavaduotojui Evaldui Bubui pateiktus kaltinimai dėl Holokausto; E. Bubas (kurį D. Jasaitis apibūdina kaip rafinuotai žiaurų) buvo visiškai išteisintas, o H. Gewecke nuteistas puspenktų metų kalėti už tai, kad jo nurodymu Šiaulių gete buvo pakartas B. Mazoveckis, paslapčia į getą įsinešęs maisto. (<https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/539141/miesto-istorija-aptaskyta-tukstanciu-zydukrauju-1>).

Pagal tarptautinius teisės aktus ir Lietuvos Respublikos Baudžiamąjį kodeksą genocidas yra veika, kuri atliekama sąmoningai, tyčia „siekiant fiziškai sunaikinti visus ar dalį žmonių“.

Iki šiol istoriografijoje nežinomi kun. Jono Borevičiaus liudijimai yra svarbūs ne tik Jono Noreikos-Generolo Vėtros, bet ir viso lietuviško antinacinio pasipriešinimo istorijai. Šie liudijimai iš esmės paneigia ir šiandien neretai atkartojamą sovietinę dezinformaciją, skirtą kompromituoti antisovietinio pasipriešinimo dalyvius, 1941 m. Birželio sukilėlius. Ryškiausias Jono Noreikos-Generolo Vėtros kompromitavimo pavyzdys yra 1973 m. KGB užsakymu išleista knyga „Masinės žudynės Lietuvoje“ (*Masinės žudynės Lietuvoje, 2 dalis, Vilnius, 1973, p.8-10*).

Generalinė direktorė Teresė Birutė Burauskaitė
Vilnius, 2019-12-17

Paskatintas A. Petrusevičiaus poelgio ir jo atsidavimo bei patriotiškumo Lietuvai, sukūriau plakatą, kartu pridėdamas dar aštuonias Lietuvos istorijai reikšmingas kompozicijas.

Dail. Tautvilas Rinkevičius

LAIŠKAS

Labą dieną, p. Redaktoriau, Jums rašo istorikė Joana Viga Čiplytė iš Panevėžio. Sveikinu laikraščio „Dirva“ kolektyvą sulaukus Naujųjų 2020-ųjų metų. Siunčiu geriausius linkėjimus.

Ta proga reiškiu padėką už „Dirvoje“ 2019 12 03, Nr. 24, p. 11 paskelbtą informaciją apie mano išleistą dokumentinę monografiją apie diplomata dr. Vladą Natkevičių. Nuoširdus ačiū.

Gerb., Redaktoriau, noriu atkreipti Jūsų dėmesį ir žinojimą, kad tekste yra dvi klaidos - tikroji knygos redaktorės pavardė - Roma Jagminaitė.

Antra klaida mano šeimai labai nemaloni. Tekste rašoma, kad knyga išleista p. Beatričės Natkevičiūtės-Pautienienės, gyv. Klivlande, lėšomis. Tai klaidinga informacija. Knygos išleidimą rėmė mano dukra Vilniaus universiteto lektorė, dr. Urtė Lina Orlova. Dėkinga jai. Dedikavau šią knygą savo dukrai. Turiu leidyklos „Petro ofsetas“ sąskaitą-faktūrą, jei Jums būtų įdomu ją pamatyti, galiu atsiųsti.

Tad šį kartą toks mano tekstas „Dirvos“ redakcijai. Atsiprašau.

Pagarbiai,
Joana Viga Čiplytė

„DIRVAI“ AUKOJO:

Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai,	
Los Angeles, CA	500
D. Jurgutis,	
W. Bloomfield, MI	200
J. Sandargas,	
Clermont, FL	200
Anonimas, Clev. Hts., OH	100
K. Ceputis, Evanston, IL	110
G. Matas, Brecksville, OH	100
R. Minkūnas,	
Seven Hills, OH	100
I. Vileniskis,	
Wayland, MA	100
G. Taoras, Westlake, OH	70
K. Novickis, Tuscon, AZ	55
A. Karasa, New Oxford, PA	50
S. Lee, Seminole, FL	50
G. Stankunas, Cos Cob, CT	50
H. Grajauskas, Closter, NJ	45
D. Jakas, Blue Bell, PA	45
D. Nagrodzki, Briston, MA	45
D. Macernis, Chicago, IL	45
D. Sodeika, Torrance, CA	45
O. Stankunas,	
Palm Bch., FL	45
W. Wengel, Delran, NJ	45
J. Bacevice,	
Cleveland, OH	44.95
S. Dimas, Middle Vill, NY	30
T. Sperauskas,	
Putnam, Vall., NY	30
A. Barzdukas,	
Falls Churvh, VA	25
S. Juodvalkis, Eiclid, OH	25
M. Ambrose, Lewes, DE	22
V. Remeza, Manhasset, NY	22
A. Balas,	
Richmond Hts., OH	20
D. Bobelis, Exton, PA	20
J. Cernius, Glendale, CA	20
V. Radzevičius,	
Livonia, MI	20
G. Kampe,	
Willoughby Hills, OH	20
Z. Vaitkus,	
Seven Hills, OH	20
G. Karsokas,	
Clev., OH	20
T. Kasiuba, Brookly, NY	10
I. Meiliene, Tinley Pk., IL	10
A. Tamoshaitis,	
New Richmond, WI	10
N. Brazenas, Sparkill, NY	5
V. Butkus, Euclid, OH	5
B. Kronas, Willow Brook, IL	5
R. Selenis, Livonia, MI	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

MIRTIES PRANEŠIMAS NIJOLĖ GRUDZINSKAITĖ-KENT 1925-2019

Gyveno Los Angeles, California. Menininkė, kurios specialybė buvo medžio dirbiniai. Ji mokytojavo CSUN. Paliko dukrą Rimą Kent Steiber, dukraitę Darią, seseris Aldoną Grinis ir Rimą Gudaitis.

Šeima

DAKARO RALIS SU LIETUVOS ATRIBUTIKA IR GERA NUOTAIKA

Vaidotas Žala ir Saulius Jurgelėnas. iGo2Dakar nuotr.

Dakaro ralyje galioja viena pati svarbiausia taisyklė – pasirodyti ant podiumo yra privaloma. Jei ralio dalyviai net sėkmingai įveikę ralį neatvažiuoja į finišo podiumą, prie jų pavardžių tiesiog įrašoma, kad lenktynininkai ralio neužbaigė.

Tačiau prieš tai turėjo įvykti priešstartinis kiekvieno dalyvio užvažiavimas ant startinio podiumo. Čia lenktynininkai gavo progą pasirodyti ir prisistatyti visam pasauliui.

Iškilminga ceremonija pirmą kartą Saudo Arabijoje vykstančiame Dakaro ralyje prasidėjo sausio 4 d. (12.30 val. Lietuvos laiku). Pasirodymas išties įspūdingas, mat, nusprendė organizatoriai, pasirodymai ant starto pakylės tęsis iki pat vėlyvos nakties.

Tvarka čia – tarsi kariuomenėje. Vienas po kito, išsirikiavę mažėjančia startinių numerių tvarka, ant garbės pakylės pasirodys visi: motociklininkai, keturratininkai, bagių ir automobilių ekipažai, sunkvežimius vairuojančios komandos. Dar įdomiau yra tai, kad nors pakyla skirta tam, kad sportininkai prisistatytų savo palaikymo komandoms, gerbėjams, pasirodytų pirmą kartą ralį stebinčių žiūrovų miniai, uždelsti ant pakylės šiukštu nevalia – prisistatymui skirta vos 30

maždaug 10-iai minučių sustabdysianti visą procedūrą.

Per ganėtinai ilgą procedūrą ant starto pakylės žiūrovai turėjo išvysti net 351 transporto priemonę, 557 šių metų Dakaro ralio dalyvius.

Lietuviai pasirodė jau pradžioje

Kadangi pasirodymai ant podiumo buvo numatyti atsižvelgiant į ralio dalyviams tekusius starto numerius, lie-

Benediktas Vanagas ir Filipe Palmeiro. iGo2Dakar nuotr.

tuvius išvysti mojuojant šalies vėliavomis ir siunčiant linkėjimus tautiečiams buvo galima jau procedūros pradžioje.

Ant starto pakylės jau užvažiavo vienintelis Lietuvos motociklininkas šių metų varžybose – Arūnas Gelažninkas, „Zigmas Dakar team“ komandos atstovas. Jam, jau antrą kartą dalyvaujančiam Dakaro ralyje, šiemet teko 34 startinis numeris.

Edvinas Juškauskas ir Aisvydas Paliukėnas. iGo2Dakar nuotr.

sekundžių. Kiekvienas uždelsęs sulaukia tvarkdarių rūstybės: nesikuklinama prašant, kad lenktynininkai kuo greičiau baigtų fotosesijas ir nuvažiuotų nuo podiumo.

Dar viena naujovė, atsiradusi Dakaro starto podiumo ceremonijoje, susijusi su Saudo Arabija ir tenyškėiu griežtu požiūriu į religiją. Net triskart per visas iškilmes garsiai skambės malda,

A. Gelažninkas ant podiumo užsivežė Lietuvos trispalvę visam pasauliui pamatyti. Užvažiavęs jis nusprendė apsieiti be žodžių, o būtent pademonstruoti tą trispalvę.

Po jo taip pat ant podiumo jau pabuvojo Dakaro ralio debutantai – Edvino Juškausko ir Aisvydo Paliukėno „Hestom MRO team Pitlane“ komanda. Ant jų bolido užklijuotas 382

startinis numeris.

Pastarieji taip pat apsiėjo be žodžių – jie ant priekinio stiklo atsigabeno Vyčio vėliavą, kurią taip pat parodė visiems stebintiems.

Po trumpos pertraukėlės ant pakylės pasirodė ir „Petrus Racing team“ atstovai Gintas Petrus ir Tomas Jančys. G. Petruui šis Dakaro ralis – ne pirmasis, tačiau jis į varžybas sugrįžo po kone dešimtmečio pertraukos. Jų ekipažui teko 368 startinis numeris.

Galima pasidžiaugti, kad kurį laiką visas pasaulis matys išties nemažai Lietuvos vėliavų, mat dviejų ekipažų – Vaidoto Žalos ir Sauliaus Jurgelėno „Agrorodeo“ bei Antano Juknevičiaus ir Dariaus Vaičiulio „Kreda“ – pasirodymai buvo vienas po kito. „Agrorodeo“ ekipažas, kuriam teko 319 startinis numeris, ant podiumo išlipo su kepurėmis, ant kurių pavaizduotas Vytis, o

Arūnas Gelažninkas. iGo2Dakar nuotr.

– kiek trumpesni, kad lenktynininkai tik pajustų, kokie iššūkiai laukia, tačiau juose neįstrigtų. Šįkart viskas klostysis kiek kitaip, mat sportininkams teks įveikti 319 kilometrų greičio ruožuose, o dar 433 km laukia važiuojant nuo bivako į startą ir, pasiekus finišą, į bivaką.

Prognozuojama, kad lyde-riais laikomi patys greičiausi Dakaro ralio ekipažai turėtų užtrukti maždaug 8 val. įveikdami šį atstumą, lietuviai, manoma, turėtų užtrukti apie 10 val. 2020 m. Dakaro ralis – 42-asis vyks sausio 5–17 d. Saudo Arabijoje. iGo2Dakar

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

1 YR - 2.50%
2 YR - 2.75%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
 www.clcu.org